

MODELL-NYTT

Beslut på riksstämman

Efter en riksstämma (RS) är det ej svårt att välja ledarämne. I år förekom flera kraftiga urladdningar i ekonomidebatten. Revisorerna och många klubbombud var oroad för SMFF:s framtid sedan underskott nu redovisades för andra året i följd.

1965 års RS i Linköping uppdrog åt förbundsstyrelsen (FS) att täcka det då redovisade underskottet. FS kunde, till största del tack vare insatser av förbundsordföranden, klara detta med stor marginal! FS kunde dessutom peka på en lång rad åtgärder, som på lång sikt väntas stärka förbundets ekonomi markant. Statsanslag och anslutning till Svenska Flygsportförbundet exemplifierar dessa.

De initiativ FS tagit samt de önskemål många klubbar uttryckte genom motioner och framställningar vid RS 66 får konsekvenser i såväl organisation, arbetsformer som stadgar. Problematiken visade sig svåröverskådlig för en tvådagarsstämma. På söndagskvällen, när redan åtskilliga delegater med tanke på restider tvingats lämna RS, valdes en femmannautredning att se över frågekomplexet. När detta läses har utredningen redan träffats en gång. Inbjudna var då även representanter för de klubbar, som insänt de motioner, vilka RS vidarebefordrade till utredningen. SMFF:s samtliga klubbar får utredningen på remiss före den 1 juni 1967.

Det är beklagligt att många omedelbart nödvändiga beslut skall behöva uppskjutas till RS 67. Å andra sidan skulle det kunna vara ödeläggande för SMFF:s verksamhet om dåligt genomtänkta beslut gjorts i år. Utan beslut om utredningen hade det förmodligen på flera punkter blivit fråga om "segrande eller besegrade" förslag vid årets stämma och så bör det ej vara.

I detta läge gör vi SMFF mest nytta genom att delge utredningen våra åsikter i de olika frågorna samt att tålmodigt invänta RS 67 där "paketet" framläggs för behandling och beslut. Vi se fram mot den dagen! Redan nu tycks SMFF:s framtid ljus! Men först: Glad Helg!

Göran Alsterby

SVERIGES MODELLFLYGFÖRBUND (SMFF), anslutet till Kungliga Svenska Aeroklubben, Svenska Flygsportförbundet och Svenska Interplanetariska Sällskapet. Förbundsexpedition: Hångeryd, LAMMHULT, tel. 0470/23475 eller 0472/65045. Styrelse: Ordf. Sune Persson, Box 105, KÖPING, 0221/10687; Korresponderande sekr. Lars Andersson, Tycho Braheg 35, LINHAMN, 040/51662; Protokollsekr. Carl-Erik Aunér, Bäckg. 36, NORRKÖPING, 011/165291; Kassör Karl-Anders Ericsson, N.Kyrkog. 25, HÄRNÖSAND, 0611/15378; Speciella uppdrag Carl-Göran Sundstedt, Norrlandsg. 34B, UPPSALA, 018/114512; Grenchefer: Friflygning Gunnar Kalén, Svarvareg. 9, NORRKÖPING, 011/133136; Linstyrning Harald Sandnes, Släggbacken 7, SOLNA, 08/834626; Radiostyrning Gunnar Hofmann, Docentg. 1A, MALMÖ S, 040/921072; Raketflygning Olle Olsson, Bokebergsg. 19, HÄSSLEHOLM, 0451/15720; Styrelsesuppleanter: Olof Hansson, Torbjörnsleden 3, GÖTEBORG H, 031/223026; Lennart Flodström, Uppgårdsv. 72, STENUNGSUND, 0303/80377; Revisorer: Björn Wängström, Frejg. 4, VIKINGSTAD, 013/81372; Arne Arvidsson, V. Bernadottesg. 10F, LINHAMN, 040/160908; Revisorsuppleanter: Bertil Westin, Råbykorset 11, VÄSTERÅS, 021/85517; Bo Modéus, Schlytersv. 41 2tr, HÄGERSTEN, 08/457521; Materialförvaltare: Friflygning Ragnar Åhman, Ledungsg. 10, NORRKÖPING, 011/135807; Linstyrning Ove Kjellberg, Solv. 8, SKÄLBY, 08/380463.

MODELL - NYTT:

GOD JUL!

PÅ ER ALLA GRENAR

Landets modellflygarelit i alla grenar och MODELL-NYTT har här en julklapp till läsekretsen - 17 ritningar. Vi påstår ej att samtliga modeller är bäst i sin klass men otroligt är det ej för det!

Ritningar i A4-format kan givetvis ej ge alla upplysningar om en modell men tag kontakt med angivna konstruktörer om Du har frågor. A1:an visar vi med framgångarna i Saar-cupen i färskt minne. D1:an kan kanske ge tips inför MN:s konstruktionstävling. C2:an är ritad i A4-format och därmed den skickligast utförda ritning MN:s nuvarande redaktör hittills mottagit! Med visad speed-int noterades i juli nytt svenskt rekord. C-35:an har flugits av Staffan Larsson och Bernt Gustavsson, LEN under senare år med många framgångar. Stuntmodellen har gett både VM-framgång och ljuddämparpris. Miss FAI är en av de bästa modeller av alla kategorier internationellt sett som en svensk konstruerat. Ulf Larssons TR-B har varit bäst i år.

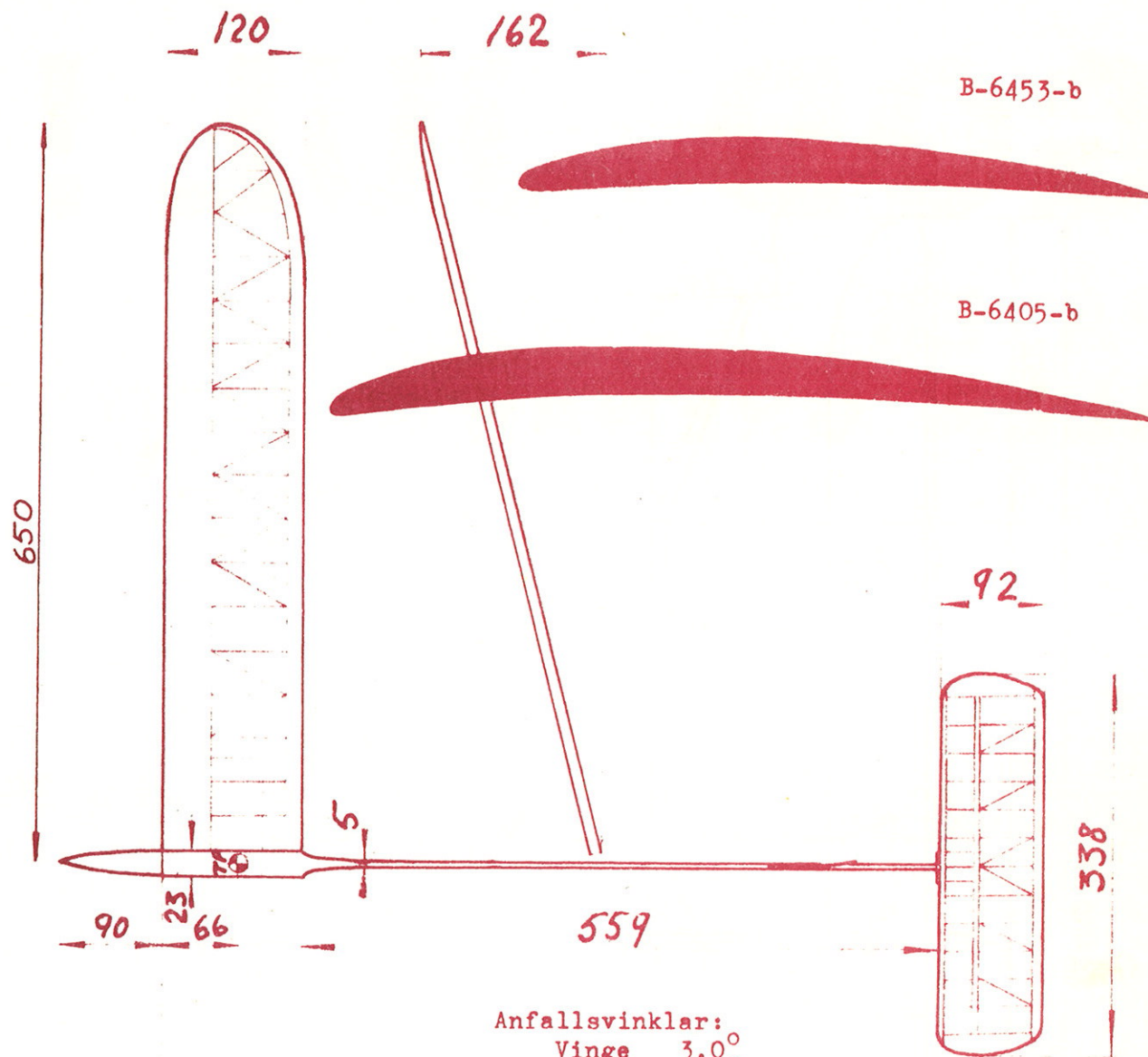
"Jeppes" Mustfire finns ju i byggsats från Truedssons. Lämpliga ändringar är utökade höjd- och sidoroder-

ytor, nya skevroderutslag som ger ett ganska rollkänsligt flygplan samt bränslenålinställningskontroll (långt ord), som visat sig mycket värdefullt speciellt på tävlingar.

Björn Wängström och Arvid Karlsson har ju haft stora framgångar i RC-III, nya RC V, skala och pylon-racing (!) med sina byggsats-Cubar.

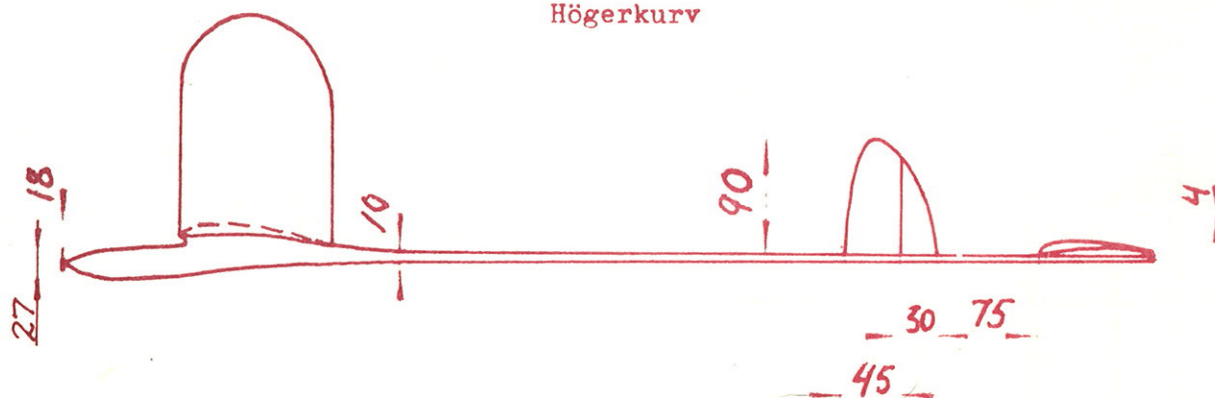
Slutligen visar vi raketgrenchefens Python.

I förra numret av MN lovade vi ritningar för alla klasser som vi tävlar i. Saknas inga? Jo, Coupe d'Hiver, speed B, flygande vingar, inomhusmodeller m.m. Vi ber att få återkomma! Speed- och stunt A har regler men ingen tycks flyga. Kom gärna med tips! Spader Kung är bäst i Combat-A (se MN 4/65, så den trycker vi ej igen). Placeringar VT 64: 1 och 4; VT 65: 1 och 3; VT 66: 1 och 2; Filbyter 64: 2; 65: 1, 3 och 4; 66: 1 och 4; Motala 64: 1 och 3; 65: 2 och 4; Jubileumstävlingen 65: 1, 2 och 3. Staffan Larsson, Bo Nilsson, Roger Holmberg, Göran Kempe, Sören Andersson och Per-Arne Fransson står för den meritlistan.

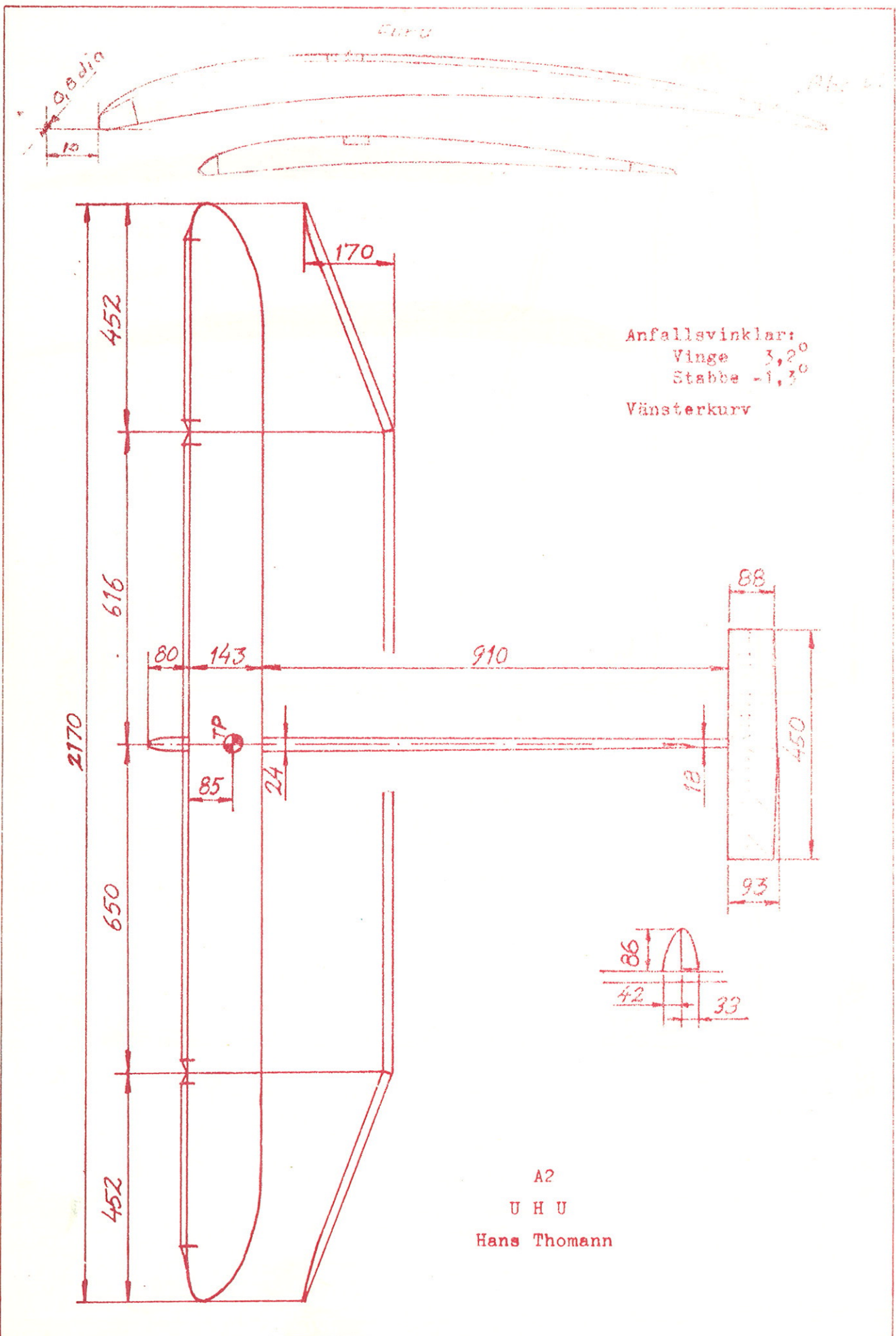

Anfallsvinklar:
 Vinge 3,0°
 Stabbe 0°

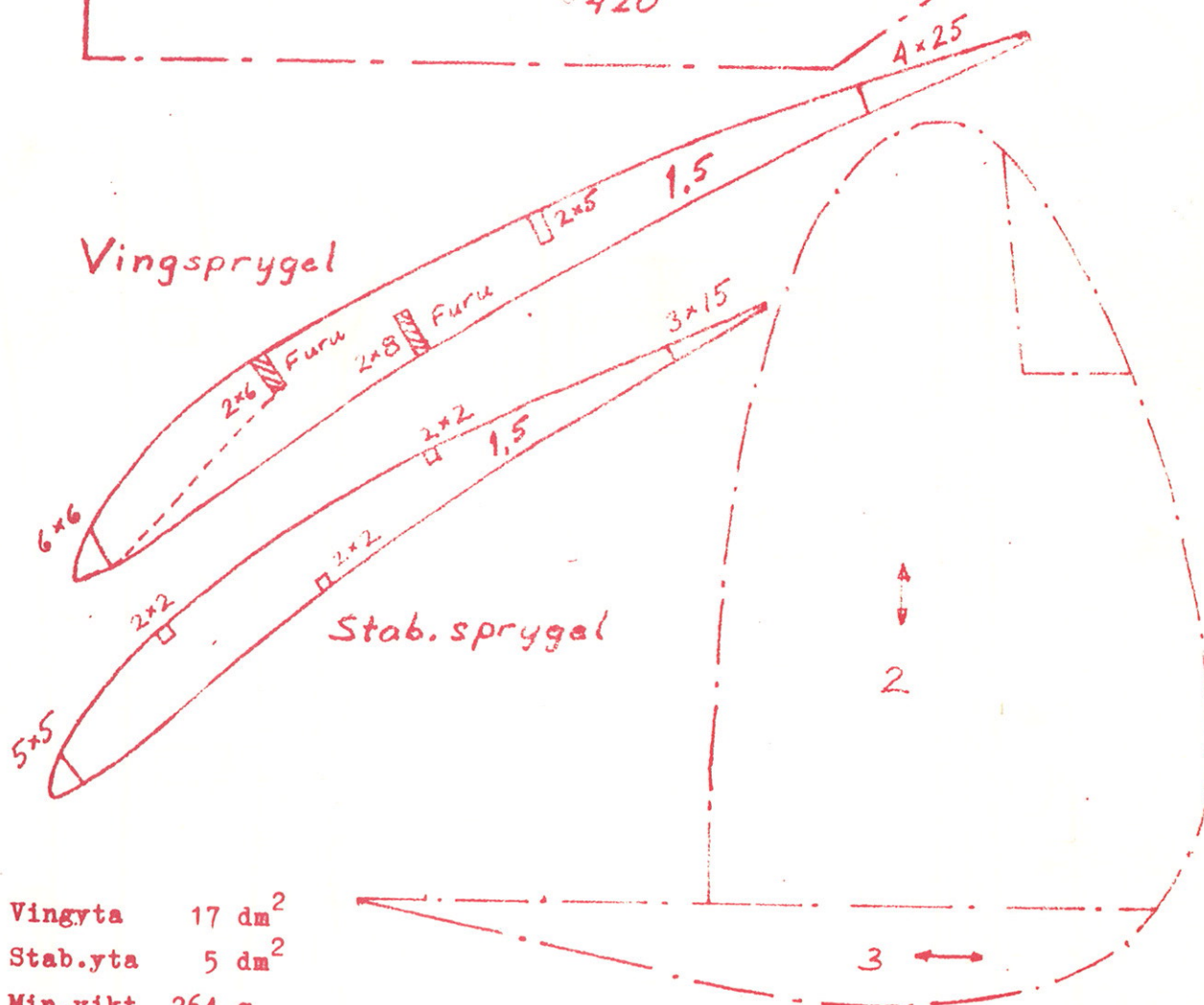
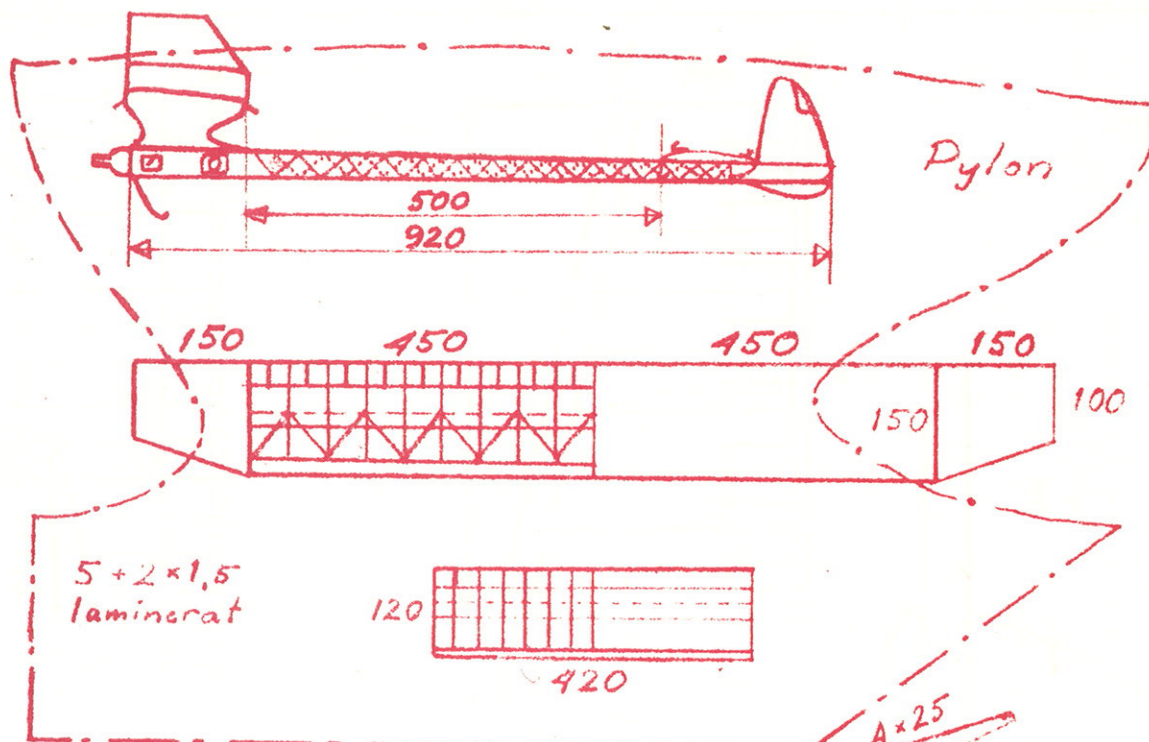
Högerkurv

Hans Kalén
 Gamen

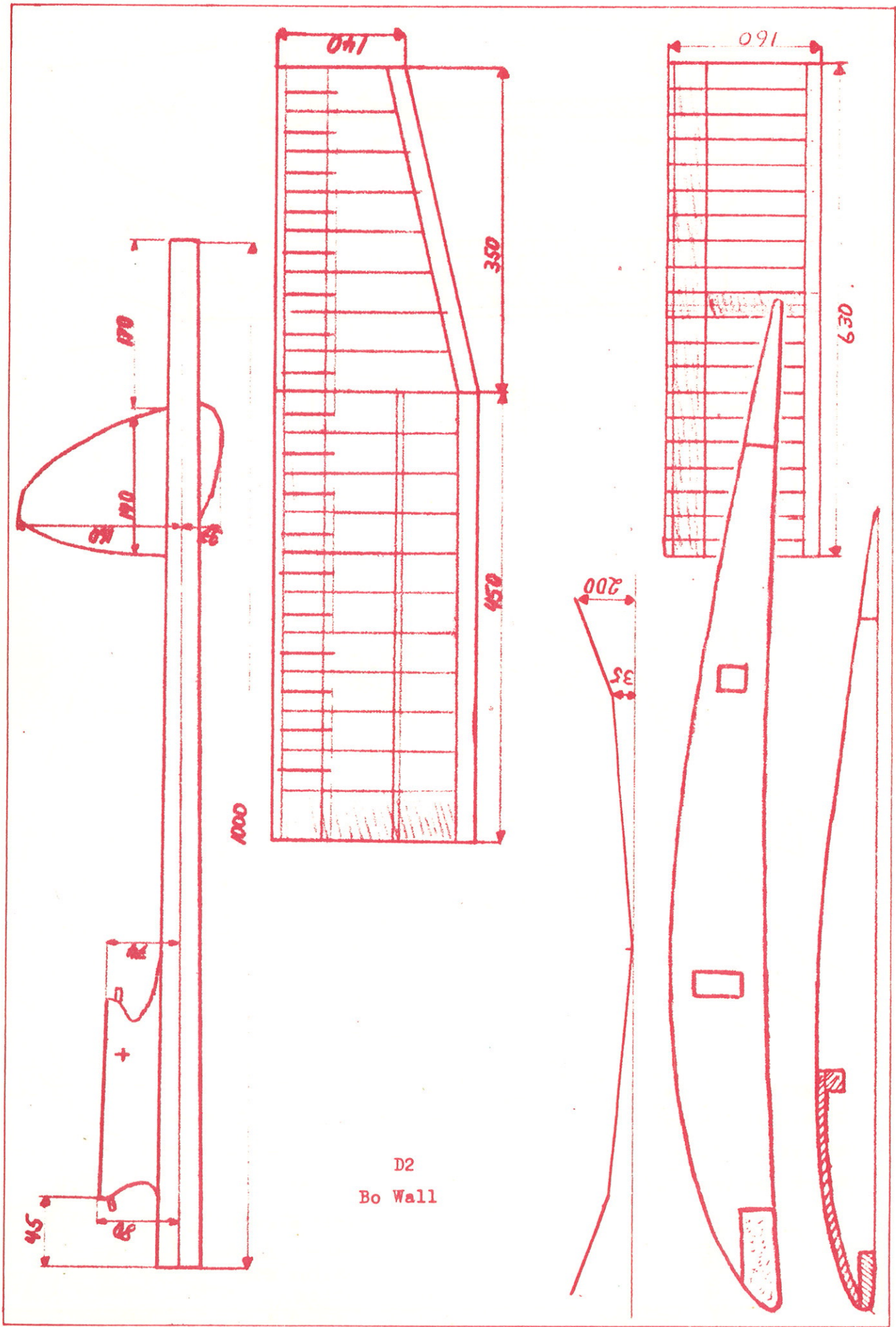
A2
 U H U
 Hans Thomann

Vingyta 17 dm²
 Stab.yta 5 dm²
 Min.vikt 264 g
 Motor Tee Dee .049

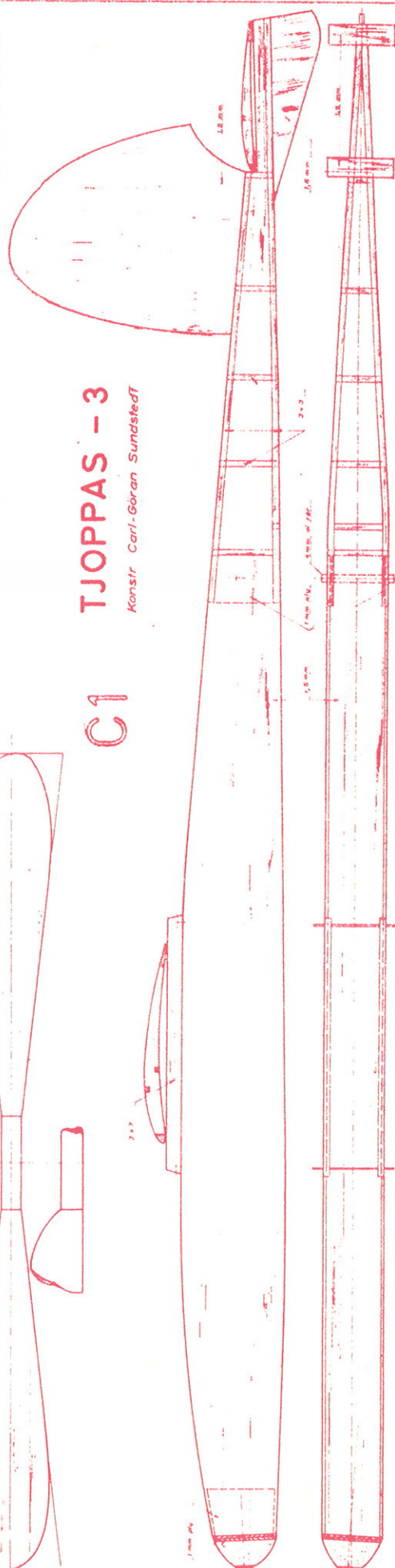
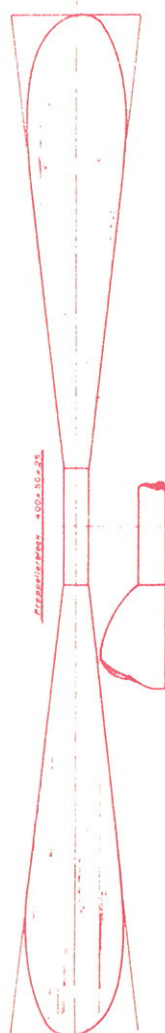
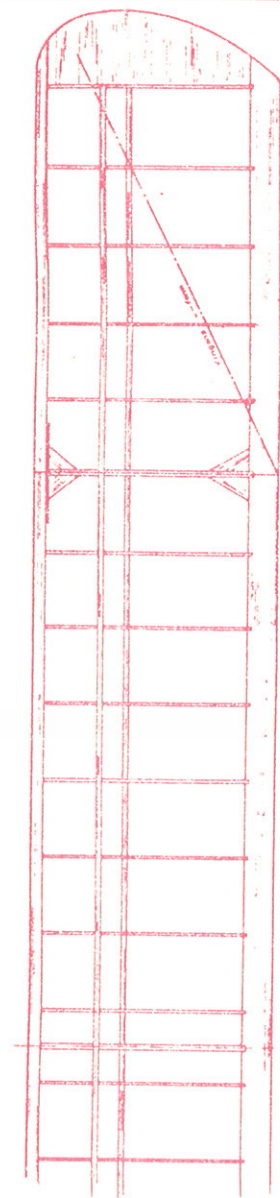
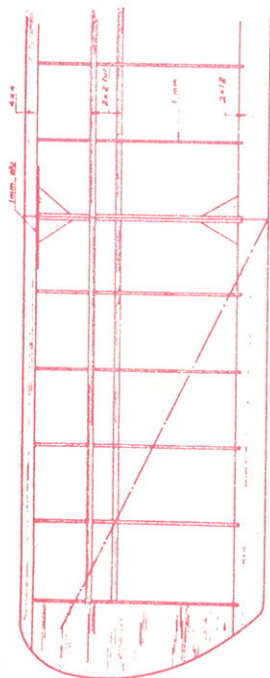
D1

Clear Miss 7
 Lennarth Larsson
 Solna MSK

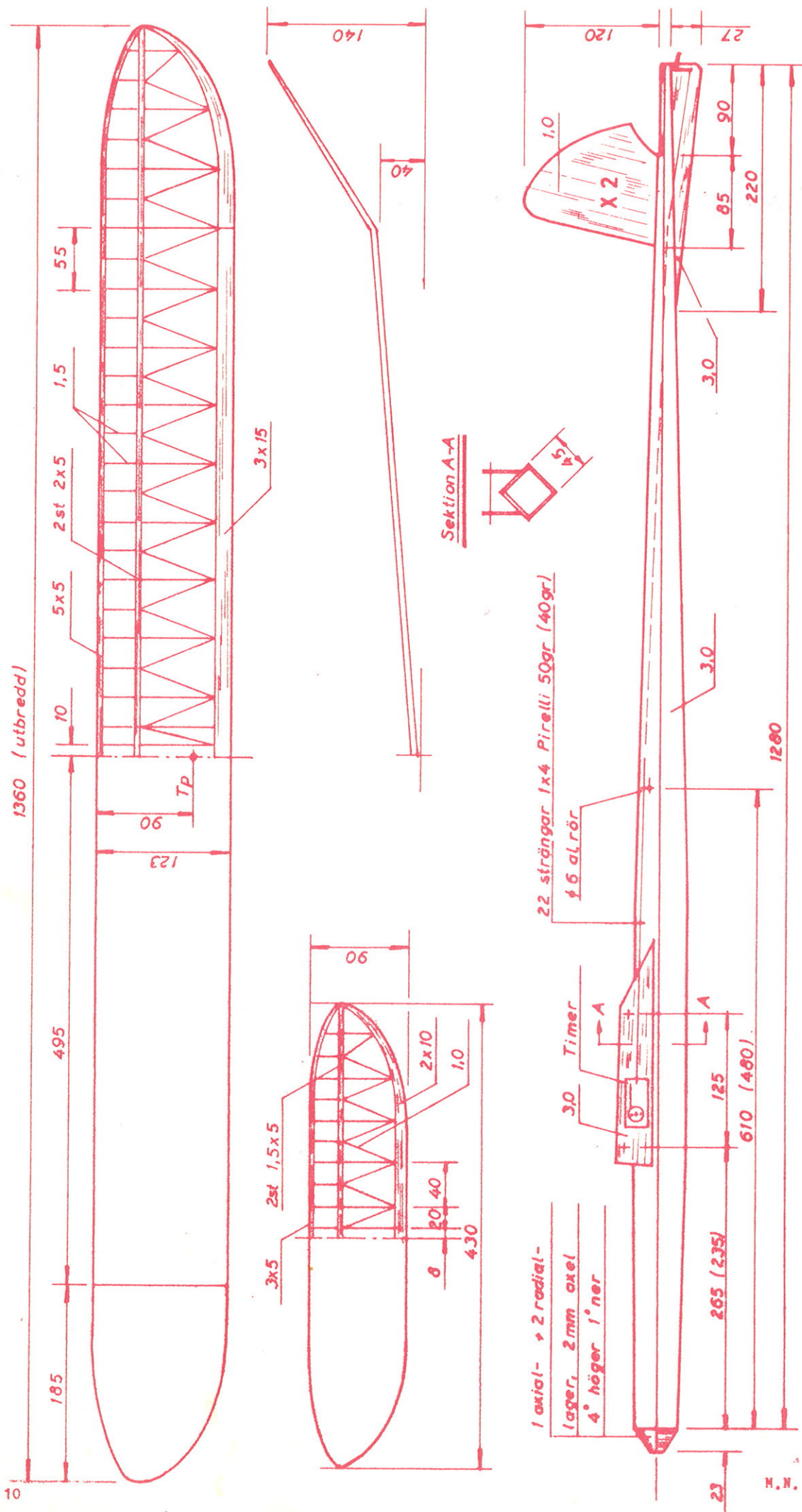
D2
Bo Wall

Ritning i skala 1:1 kan erhållas från Ragnar Åhman, Ledungsgatan 10, Norrköping

C1 TJOPPAS - 3 Konstr. Carl-Göran Sundstedt

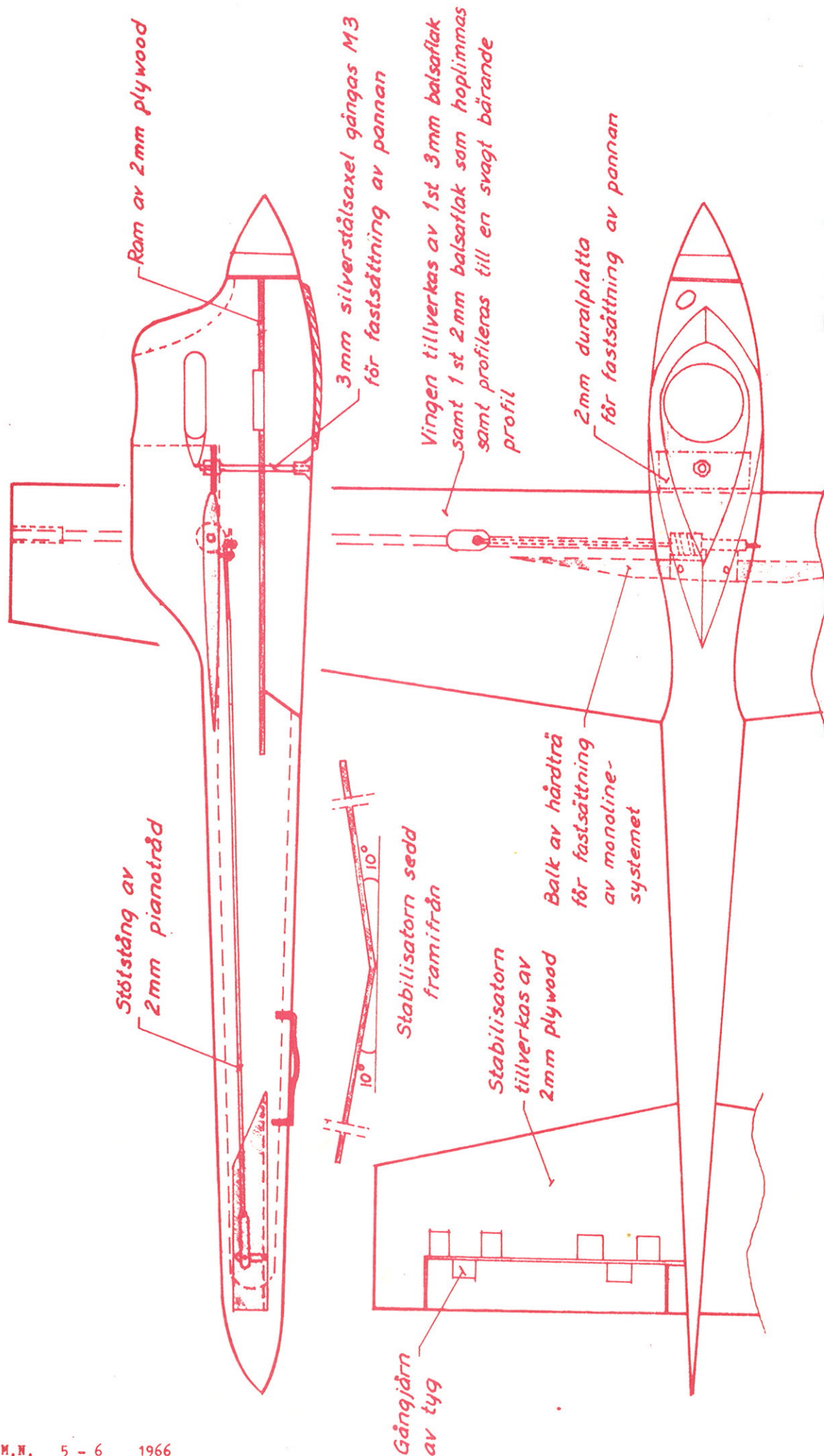
X2 av Ragnar Åhman Gamen

Modellen flyger höger-vänster
 Vingprofil Benedek 6405b
 Stabprofil -- 6433b
 Propeller D-540, S-640
 Skala 1:5 Rit Ragnar Åhman

1966 års tävlingresultat med X2

Vintertävlingen	1:a	900 sek.
Vingarnas vartävling	1:a	900 --
Skvaderns nattävling	2:a	891 --
AKM:s hösttävling	1:a	900 --

FAI 66

Speed-int modell
Skala 1:2
Konst, L. Cernold

Modellen klädes med glasfiber

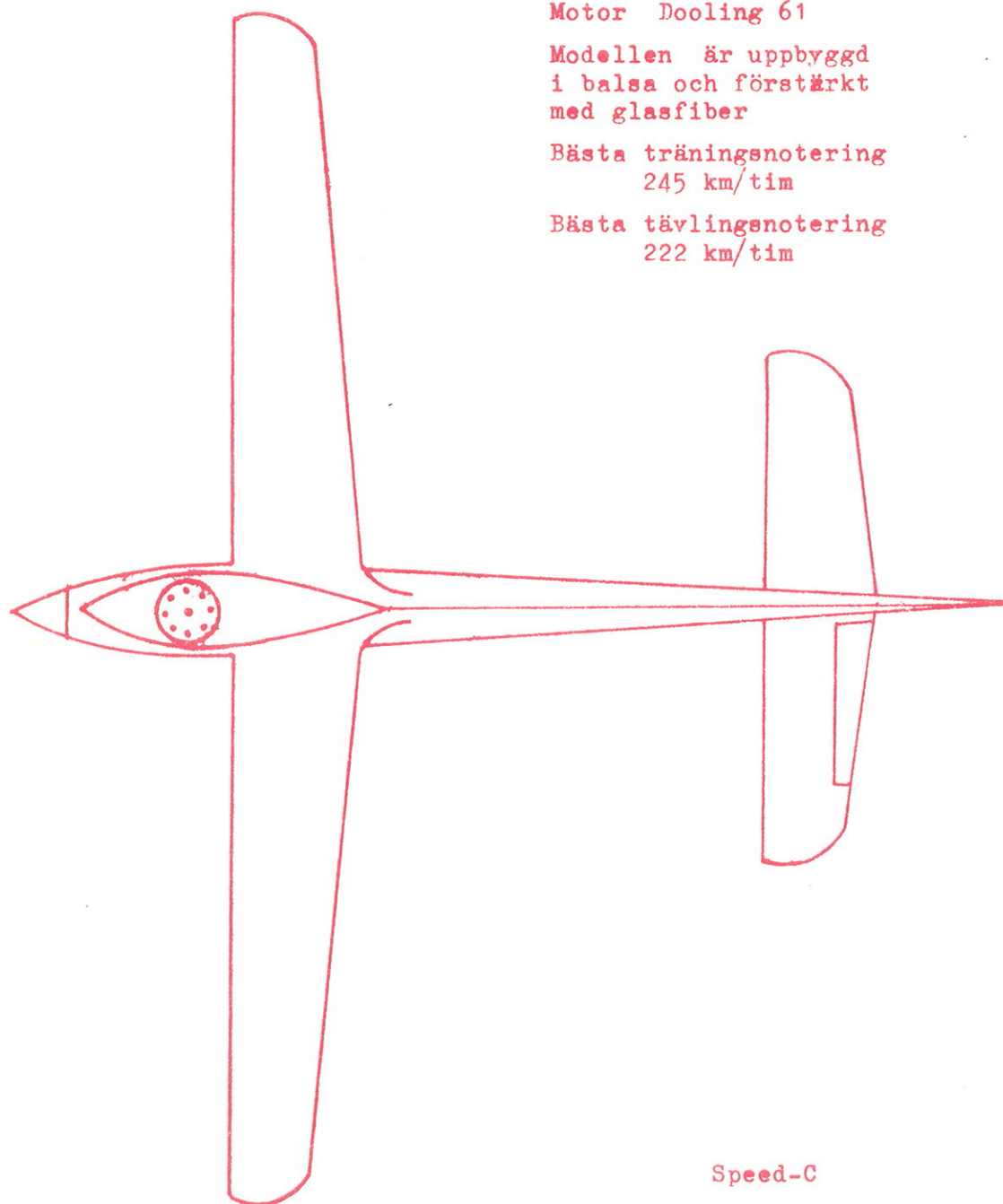

Motor Dooling 61

Modellen är uppbyggd
i balsa och förstärkt
med glasfiber

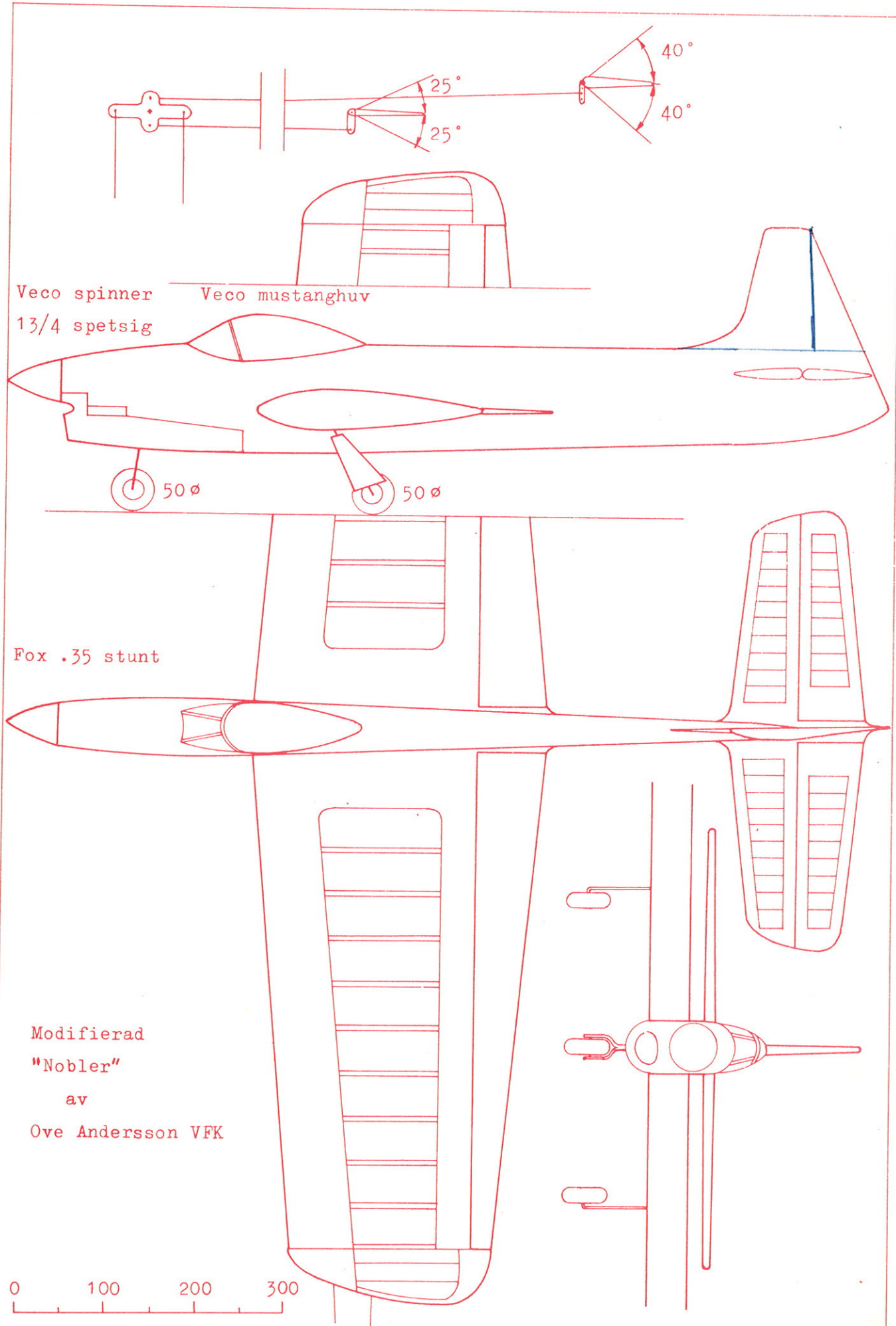
Bästa träningsnotering
245 km/tim

Bästa tävlingsnotering
222 km/tim

Speed-C

Ove Andersson
Mfk Tigre

Veco spinner
13/4 spetsig

Veco mustanghuv

Fox .35 stunt

Modifierad
"Nobler"
av
Ove Andersson VFK

0 100 200 300

"THE HERRING"

VINGYTA: 6,14dm²

VIKT: omkr. 320gr.

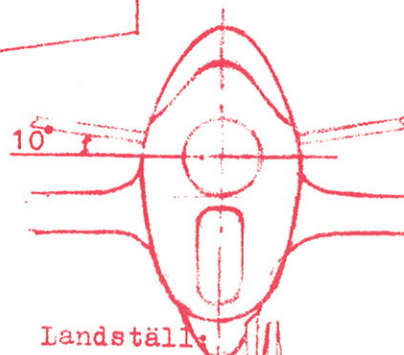
Vinge: 10mm

Stab.: 3mm

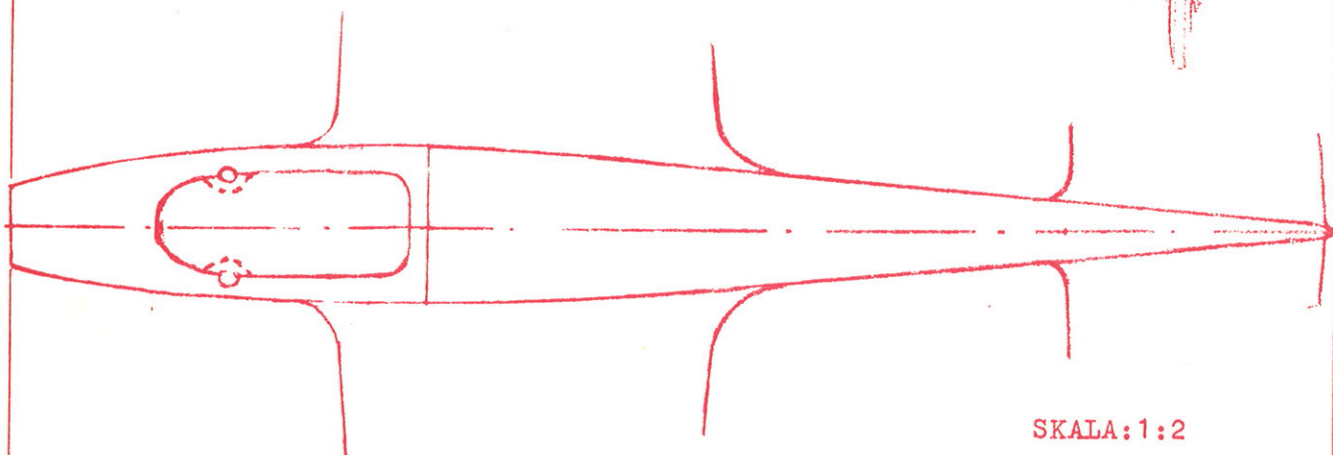
MOTOR: OLIVER TIGER CUB
eller WEERA REKORD

PROP.: SUPER REKORD 6x8
eller FROG 7x6

TANK: av typ MARIOTTE (se MFN.2-65)

Landställ:
25mm pianotr.

SKALA: 1:2

Hytt: Glasfiber

Kropp: Balsakloss

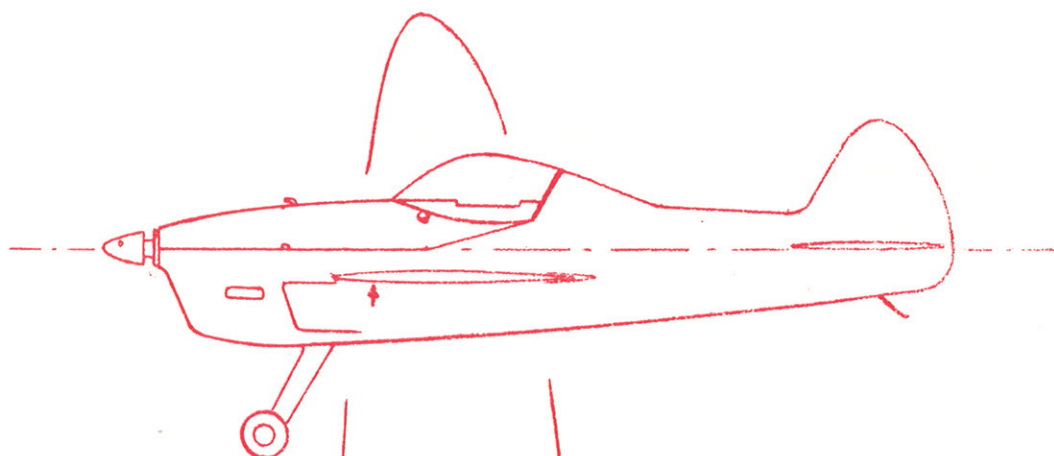
Panna: Elektron

Motorb.: Hårdträ

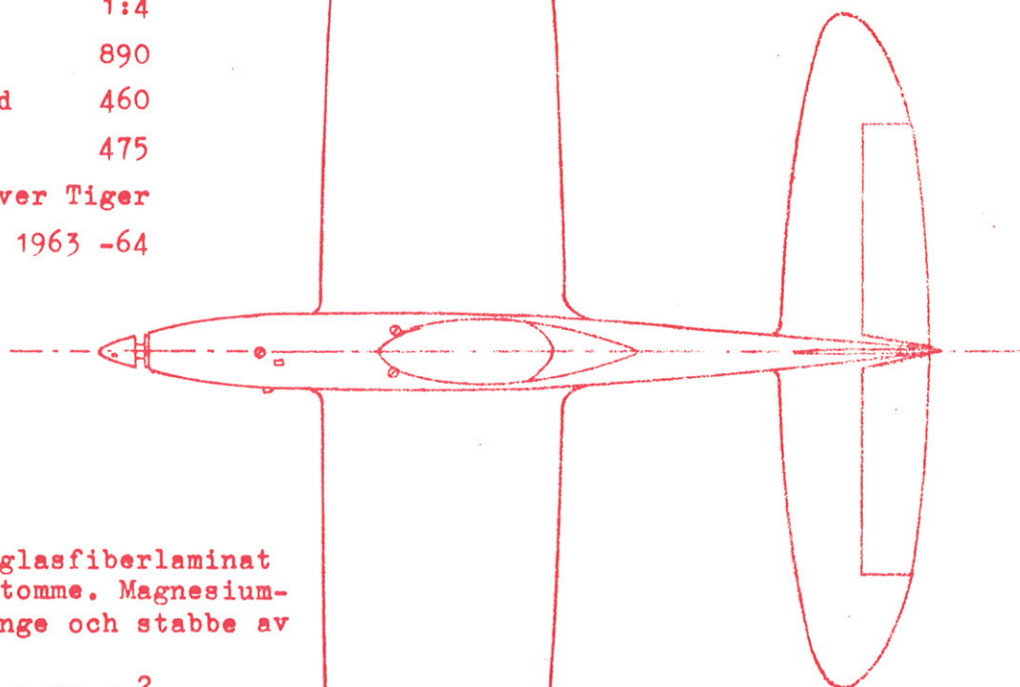
Sporre: Nylon
el. Fjäderstål

TR-A

KONSTR. Anders Ahlström
- Göran Kempe LEN.

Skala 1:4
 Spännvidd 890
 Totallängd 460
 Vikt (g) 475
 Motor Oliver Tiger
 Byggår 1963 -64

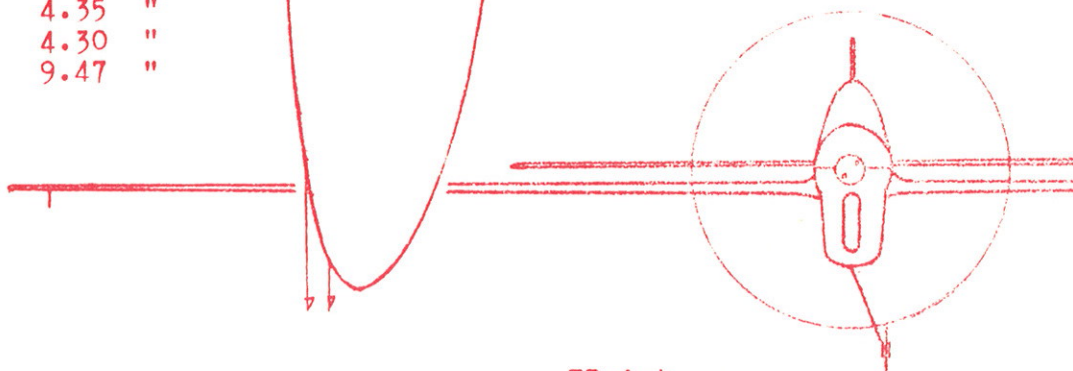

Kropp av glasfiberlaminat
 på balsastomme. Magnesium-
 panna. Vinge och stabbe av
 balsa.

Vingyta $9,67 \text{ dm}^2$
 Stab.yta $2,36 \text{ dm}^2$

Bästa tävlingsnoteringar i
 år: Kval.hest 4.55 min.

	4.38	"
	4.34	"
	4.35	"
	4.30	"
Final	9.47	"

TR-int
 Miss FAI VII
 Kjell Rosenlund
 Nimbus

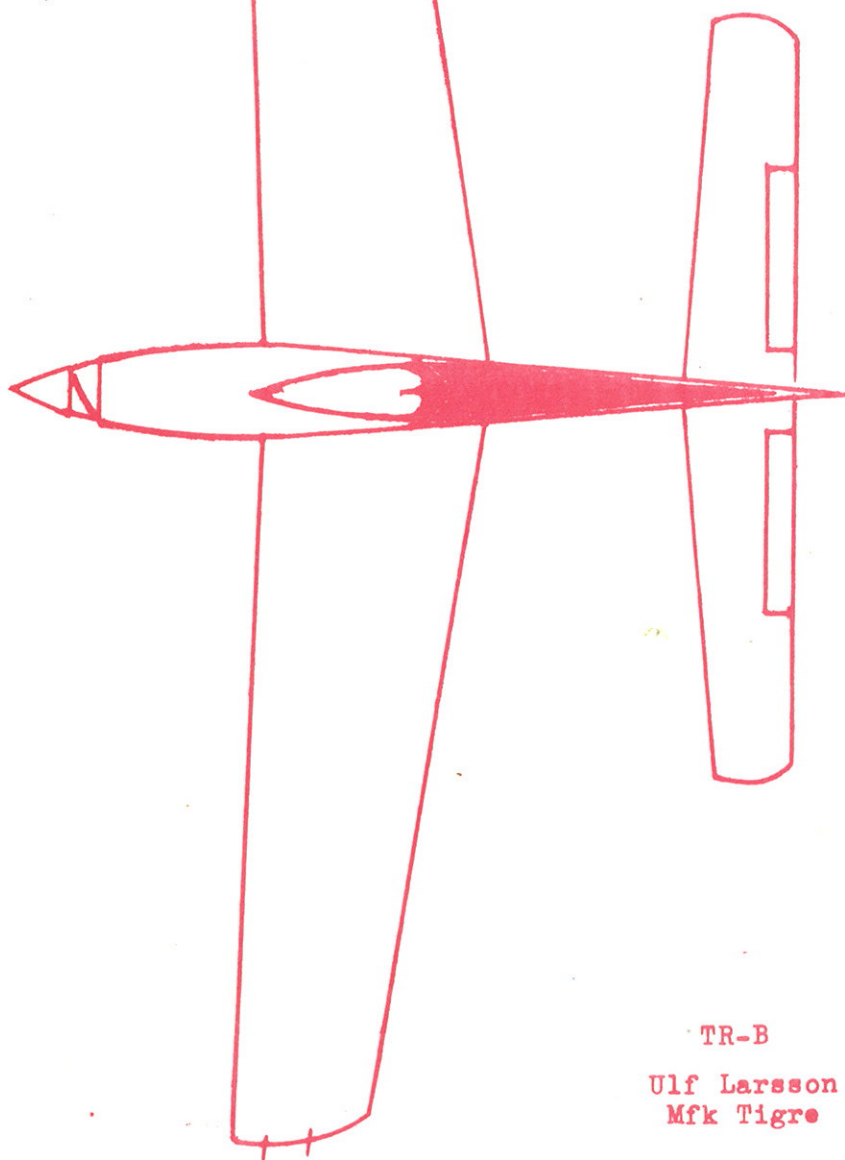
Kräppen är byggd i balsa
och förstärkt med glasfiber

Kroppen är byggd i balsa
förstärkt med glasfiber

Vingen är byggd enligt
sandwichprincipen

Motor Super Tigre 29 (mod)

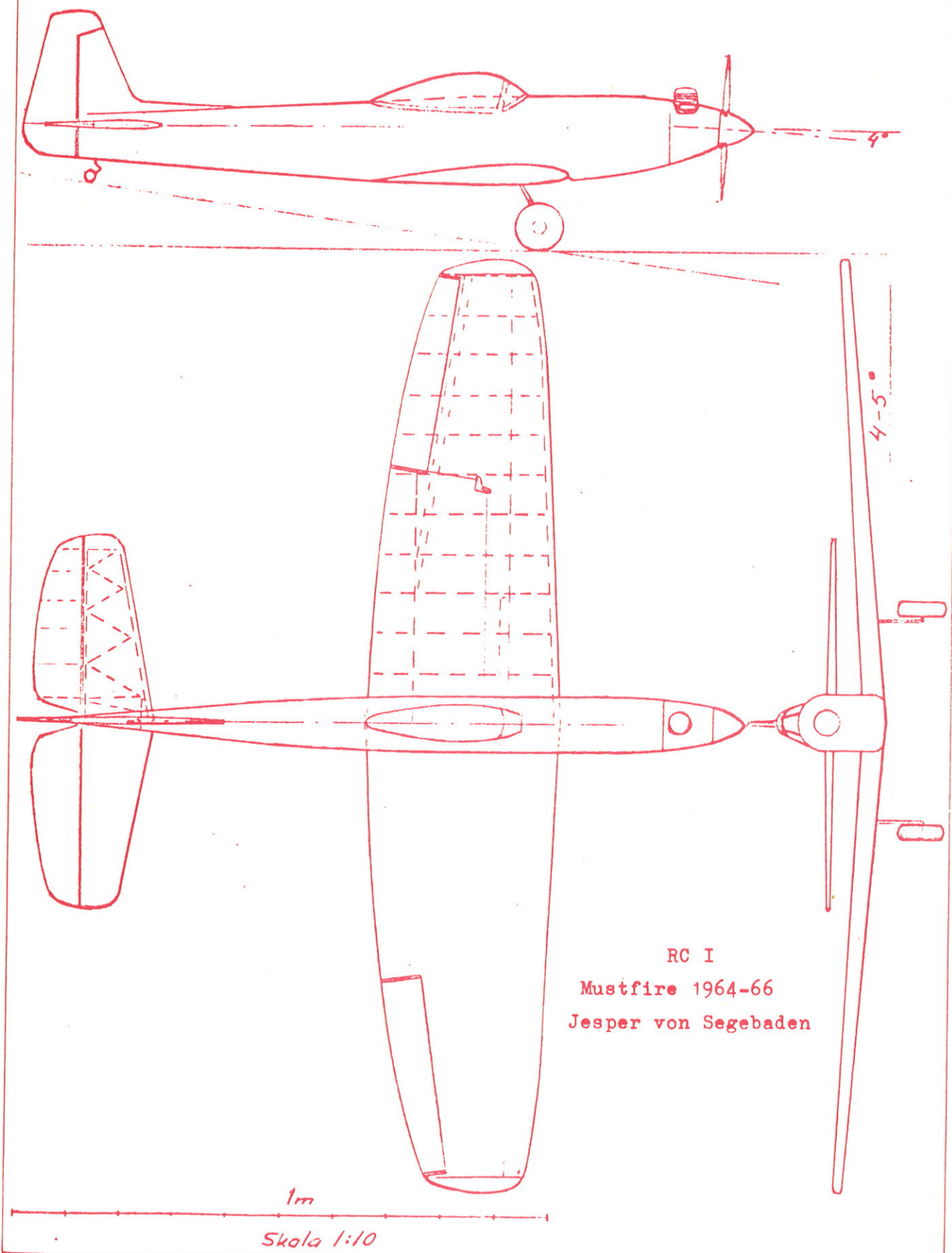
Bästa tävlingstid 6.14 min.

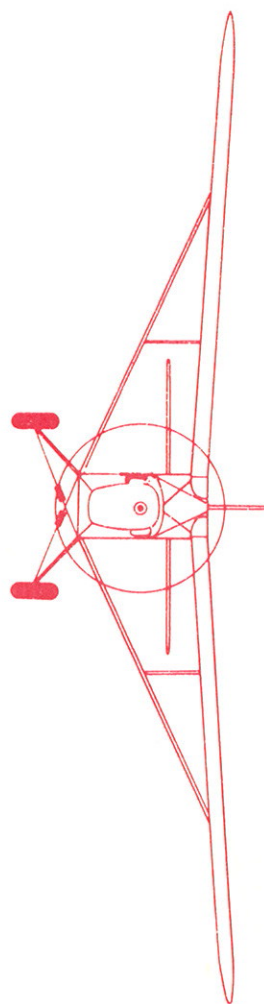
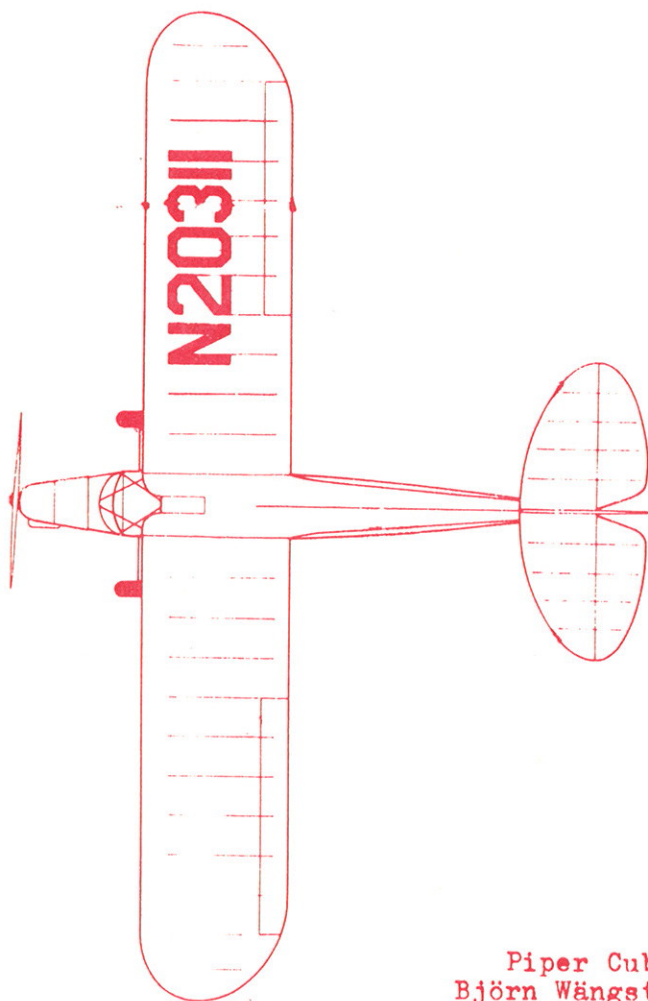
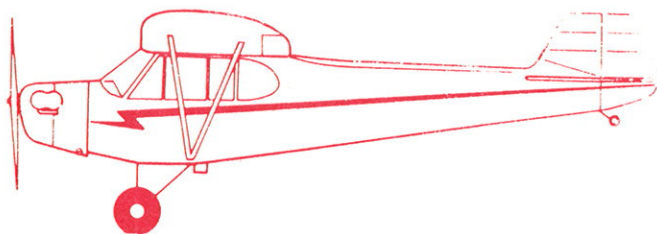

TR-B

Ulf Larsson
Mfk Tigre

Avvikelser från byggsatsutförande: Sidrodrets maxkorda ökad till 100 mm, höjdrodrets till 90 mm. Vingens V-form 4-5° per halva. Motorriktning med .61:a 4° nedåt och 3° höger. Skevroderutslag max 17 mm upp och 14 mm ned mätt vid rodrets bakkant närmast kroppen. Lämpliga kontroller: Skev, höjd, och sidroder, throttle samt bränslenålställning.

Piper Cub
Björn Wängström
LEN

Spännvidd 1800 mm
Längd 1100 mm
Vikt 3 kg
Inverterad OS 40
Tornado 11x4" Nylon eller
OS 11x5" trä
Sampey 404B

Normal hastighet i
planflykt 80 km/tim

PYTHON av Olle Olsson

TÄVLINGSMODELL KLASS AC-2

SKALA 1:1

Python är en lättbyggd nybörjarmodell som är konstruerad av standarddelar. Trots sin enkelhet är Python en mycket bra tävlingsmodell.

Detaljförteckning

1. Noskon av björk (T3)
2. Skruvögla (T8)
3. Gummiband 2 x 1 x 300 mm (T6)
4. Fallskärmslinor 300 mm (T13)
5. Rakethylsa $\varnothing$ 19,5 x 21 x 140 mm
6. Fallskärm 300 x 300 mm (T1)
7. Styrhylsa av papper 35 mm (T7)
8. Gummisnodd (T14)
9. Raketmotor t.ex. Minimax B.8-6
10. Fenor av 1,5 mm balsa (T4) 4 st.

T_{p1} = Tyngdpunkt vid start

T_{p2} = Tyngdpunkt vid brinnslut

T_c = Tryckcentrum.

Viktigt!

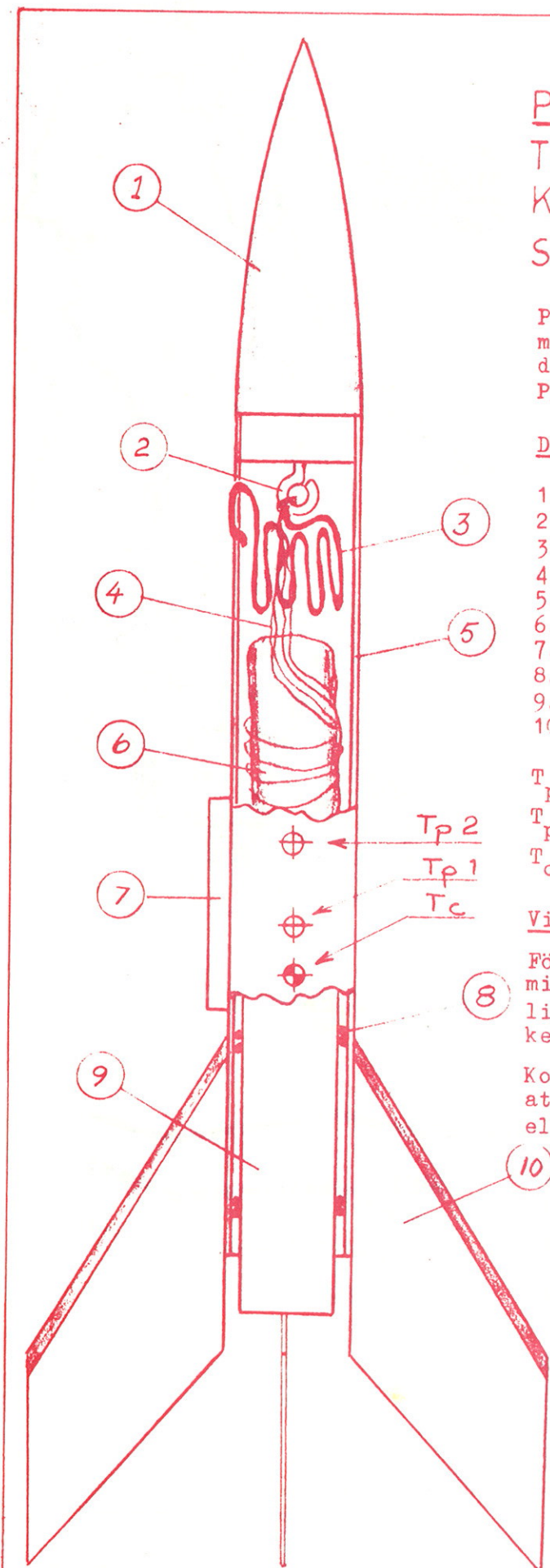
För att en raket skall vara aerodynamiskt stabil är det nödvändigt att T_{p1} ligger på ett avstånd av minst raketens halva diameter framför T_c .

Kontrollera tyngdpunktens läge genom att balansera raketen på en linjal eller en knivegg.

Måla raketen i klara kontrastfärger som syns väl mot himlen. Putsa och lacka flera gånger så att en slät och högblank yta erhålles.

En välbyggd Python modellraket kan uppnå en höjd av nära 300 m.

Sätt igång och bygg nu så har Du en utmärkt tävlingsmodell färdig till kommande rakettävlingar!

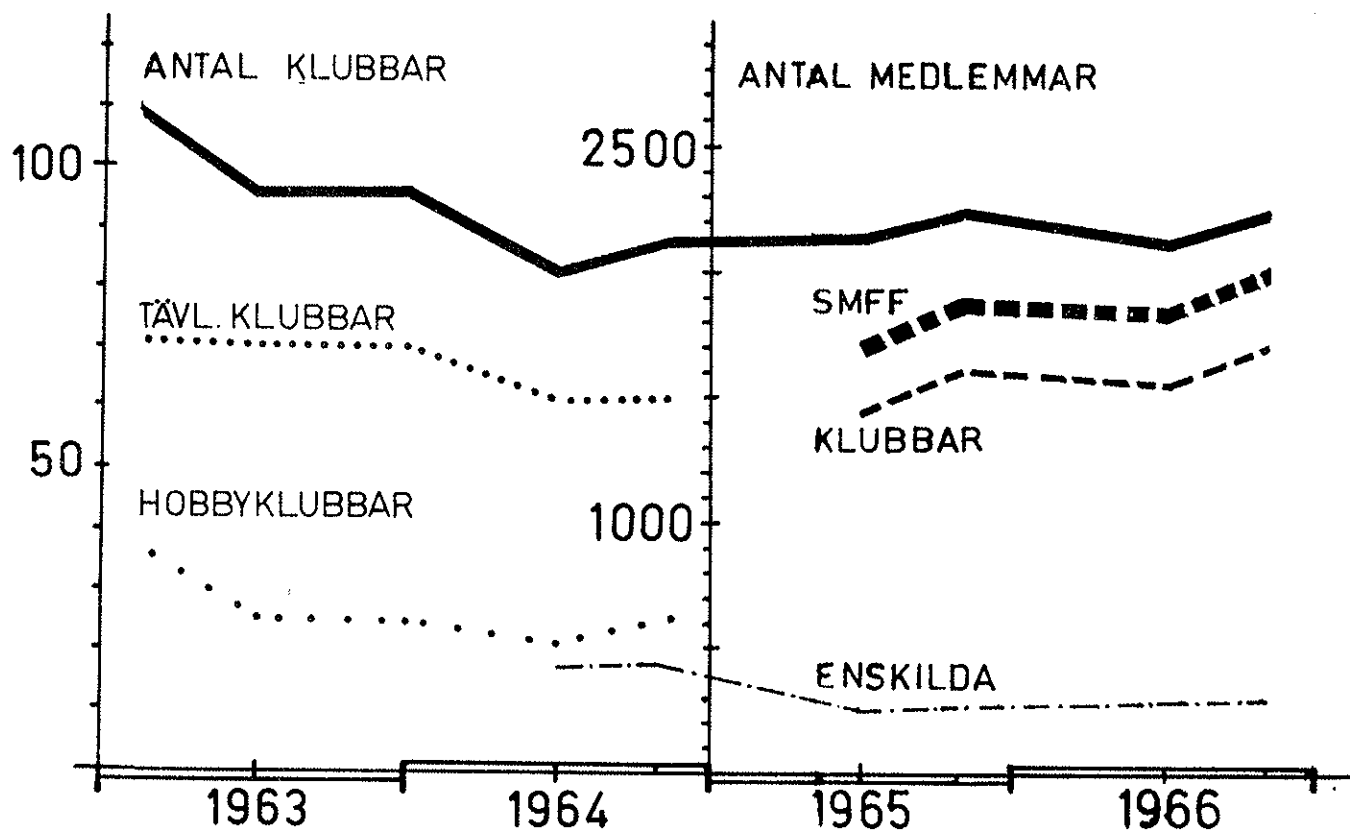
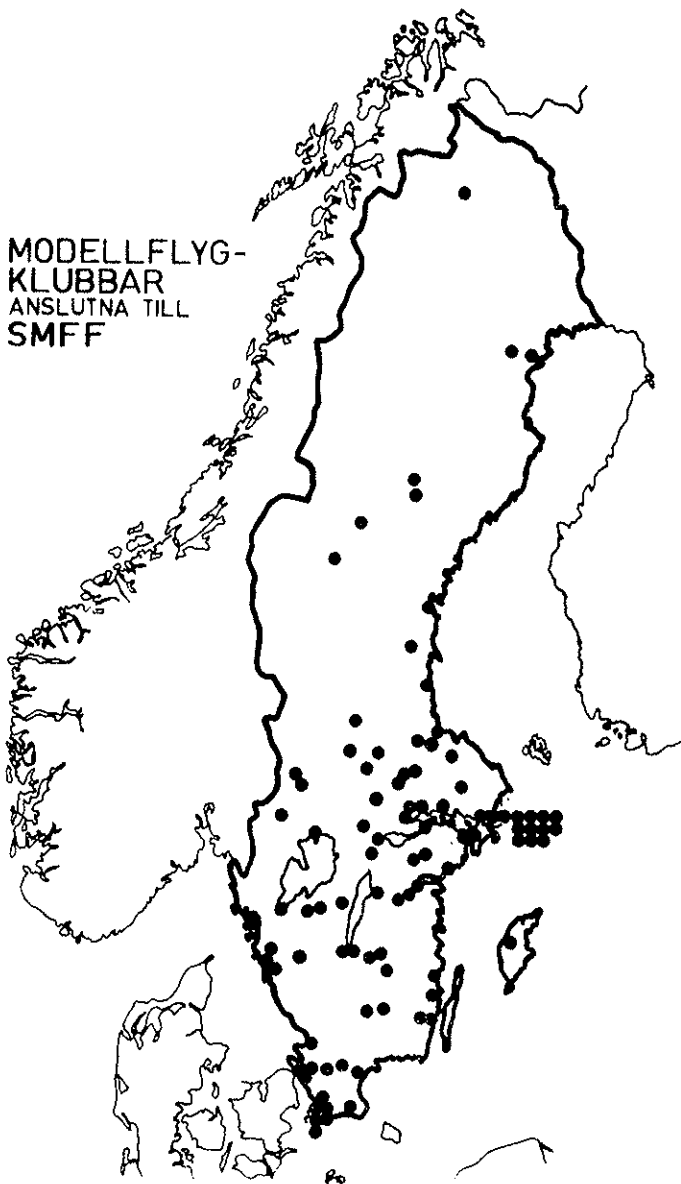
SMFF:s verksamhet

Här följer en sammanfattning av SMFFs styrelses verksamhetsberättelse för tiden 1/7 1965 - 30/6 1966. För att ge en mera dagsaktuell bild av läget har vissa uppgifter intill den 1 nov. 1966 medtagits.

Förbundsordförande har varit Sune Persson, Köping, Lars Andersson, Limhamn, korrespondenssekreterare, Karl-Anders Ericsson, Härnösand, Kasör, Gunnar Kalén, Norrköping, vice ordförande och grenchef för friflygning, Christer Söderberg, Stockholm, grenchef för linstyrning, Gunnar Hofmann, Malmö, grenchef för radiostyrning, Olle Olsson, Hässleholm, grenchef för reketflygning samt Lennarth Larsson, Enebyberg, P R och speciella uppdrag. Suppleanter har varit Olof Hansson, Göteborg och Carl-Göran Sundstedt, Uppsala.

Som revisorer har fungerat Sten-Ake Grahn, Stockholm och Morgan Andersson, Karlstad och revisorsuppleanter har varit Bertil Westin, Oxelösund och Bo Modéer, Stockholm.

MODELLFLYG-
KLUBBAR
ANSLUTNA TILL
SMFF

Styrelsen har under verksamhetsåret haft sex protokollförda sammanträden och i övrigt har styrelsen haft livlig brevledes och telefonkontakt med varandra. Dessutom har inom styrelsen fungerat olika kommittéer för bland annat ekonomiska frågor, tidningen, utbildningskurser samt landslagsuttagningar.

Förbundets ekonomi har även detta år varit synnerligen ansträngd men styrelsen hyser stora förhoppningar att det ekonomiska läget skall förbättras i en snar framtid. Bland de olika ekonomiserande åtgärder styrelsen vidtagit kan nämnas ansökan till Skolöverstyrelsen om bidrag till verksamheten med kr. 142,000:- och en ansökan om 30,000:- från C. B. Nathorsts stiftelse.

Verksamheten visar en stabil tendens vilket också framgår av nedanstående två diagram:

För fjärde året i rad har en kurs för klubbfunktionärer ordnats i Norrköping. Ledare för den genomtrevliga kursen (enligt deltagarna) var C. G. Sundstedt och G. Kalén.

Friflygverksamheten har haft ungefär samma omfattning som förra året med sammanlagt fjorton tävlingar.

Vid NM som i år hölls i Norge vann Sverige sammanlagt och även Europacupen, arrangerad i Saar, kammades hem.

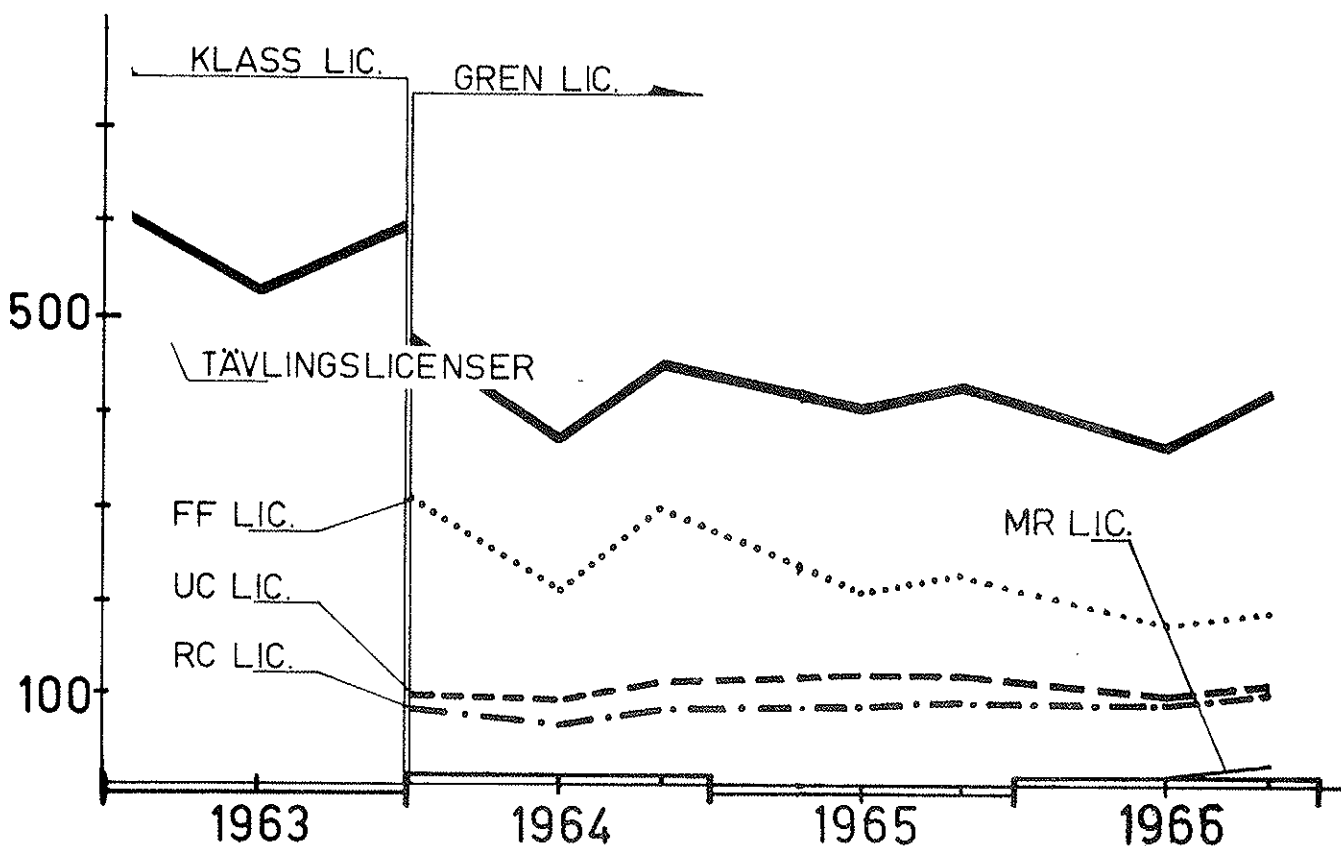
Även för linstyrning har året varit gott med bl. a. åtta nationella tävlingar. Sverige har deltagit i NM, EM och VM med varierande resultat.

Intresset för radiostyrning är stadigast stigande men svårigheten att få tävlingsarrangörer kvarstår. VM 1965 som gick i Ljungbyhed, gynnades av strålande väder och blev en stor arrangörsframgång.

Under 1966 har raketflygningen tagit fart både inom och utom landet. Vårt första raket-SM ordnat i Limhamn fick se hemmasonen Lars Andersson som raket-mästare. Den första internationella tävlingen ordnades i Tjeckoslovakien i maj.

Berättelsen slutar med att styrelsen understryker de stora ekonomiska problemen just nu och påpekar att klubbarna ibland fått sitta emellan på grund av brist på pengar för service och informationsändamål. Det är ändå med ljusa förhoppningar inför framtiden som styrelsen tackar klubbarna och medlemmarna för gott samarbete och det förtroende som visats under året.

C. E. A.

Årets riksstämma

Förhandlingarna vid RS 66 började programenligt med ett klubbslag av SMFFs ordförande Sune Persson lördagen den 12 november klockan 15.00. Atskilliga gäster ärade SMFF med sin närvaro t.ex. Intendent Tore Lundberg KSAK, ordföranden i KSAKs modellflygkommitté, Flygdirektör Sune Stark, Poul Lyregaard från Kongelig Dansk Aeroklub samt ordföranden i AKM, Jonny Wigren.

Av praxis brukar för sent inkomna fullmakter för klubbombud godkännas men till i år hade smålandsklubbarna med ett uttalat beklagande noterat att detta stred mot stadgarna. Frågan blev snabbt aktuell då fyra förslag till RS-ordförande väcktes och val alltid sker med slutna röstning. De sent anmällda ledamöterna förklarades röstberättigade även i år men stämman beslöt att stadgarna skall ses över i dett avseende. Till mötesordförande valdes Lennart Hansson och Bo Dryselius, protokollsekreterare Per Nilsson och Nils-erik Hollander.

Verksamhetsberättelsen godkändes efter några detaljändringar i RC-delen, gällande tillståndskrav för radiosändare och segrarnamn i RC III. Angående ekonomidelen och berättelsen kunde Intendent Lundberg meddela att KSAK beslutat stödja SMFF i dess svåra läge genom att utöver i bokslutet redovisat bidrag om 5.068 kr anslå ytterligare 10.000 kr. Stämman demonstrerade sin tacksamhet för detta med en kraftig applåd. SMFFs kassör Karl-Anders Ericsson kunde därpå konstatera att underskottet för verksamhetsåret 1964-65 var täckt.

Revisionsberättelsen föredrogs av Morgan Andersson. Livlig debatt utbröt som kan sammanfattas i

att det ekonomiska läget förbättrats efter berättelsen skrivits men före RS, varvid vissa av revisorernas (förutom Morgan även Sten Ake Grahn) slutsatser blev inaktuella

att ett flertal av berättelsens anmärkningar kunde förklaras eller förtydligas

Stämman ajournerade sig för gås och sömn för att därmed ge möjlighet till eftertanke på olika håll innan revisionsberättelsen slutbehandlades. På söndagsmorgonen talade först Sten Ake Grahn där han som revisor rekommenderade ansvarsfrihet för styrelsen. Sune Persson förseeslog stämman utse en kommitté som under tiden fram till nästa RS detaljstuderade de frågor som RS 66 ej kunde enas i. Förslaget bordlades till förhandlingarnas senare del. Därmed var stämman klar för beslut. Revisionsberättelsen beslöts läggas till handlingarna och förbundsstyrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Så var det dags för styrelsens förslag och klubbarnas motioner. Angående stämmans beslut i regelfrågor skall observeras att dessa är rekommendationer till KSAK för godkännande.

Anslutning till Riksidrottsförbundet. FS föredragande i denna fråga, Carl Göran Sundstedt, konstaterade att det var praktiskttaget omöjligt för SMFF ensamt att vinna inträde i RF. Däremot rekommenderades stämman kon-

firmerna styrelsens beslut att ansluta SMFF till Svenska Flygsportförbundet (FSF) för gemensam anslutning till RF med motorflygare, segelflygare och fallskärmsflygare.

Intendent Lundberg orienterade om FSFs framtida möjligheter. RF utdelar årligen ca 25 miljoner kr till medlemsorganisationernas administration och tävlingsverksamhet. Lokalföreningarna får upp till 250 miljoner kr tillsammans! Hur stor del av detta som kan komma modellflyget till del är ej känt.

Stämman konstaterade att såväl ekonomi som modellflygets status och därmed PR-möjligheter talar för SMFFs anslutning till FSF. Avgiftsfri anslutning på ett år beslöts samt att anslutningens inverkan på stadgar och arbetsformer skall utredas.

Identifiering av modeller. Stämman beslöt att alla modeller som deltar i tävlingar från 1.1.1968 skall kunna identifieras med den tävlandes SMFF-licensnummer föregånget av bokstäverna SE permanent fastsatt på översidan av höger vinge (eller motsvarande bäryta). Höjden på bokstäver och siffror skall vara minst 50 mm eller 1/3 av vingens rotkorda, minsta värdet gäller. Bokstäverna och siffrorna skall ha en bredd 1/2 - 2/3 av höjden. Vid internationella tävlingar skall denna beteckning anges på resp. "stickers".

Kikare vid tidtagning i friflyg. Stämman beslöt enligt framställning av grenchefen Gunnar Kalén att vid varje sanktionerad nationell tävling från den 1/1 1967 skall varje tidtagargrupp vara utrustad med minst en kikare. Om arrangörerna inte kan anskaffa tillräckligt antal kikare skall alla i tävlingen deltagande klubbar låna arrangören en kikare. FS skall skriva en instruktion för kikarens användning vid tidtagning i friflyg. SMFFs erfarenheter av beslutet skall framföras till FAI.

Team racing B. Stämman beslöt införa 750 gram som maxvikt i Tr-B

Prestationsmärken i linstyrning. Bronskravet i speed-int sänkes till 90 km/tim. Kraven för speed-A beslöts till 70 km/tim för brons, 100 för silver och 130 för guld. Allt enligt rekommendation av grenchefen Christer Söderberg.

Raketverksamheten. Stämman beslöt, på rekommendation av grenchefen Olle Olsson, att såväl VT som SM skall arrangeras från 1967 samt att förutom klass AC-2, höjdflygning även

PC-1, höjdflygning med last skall förklaras som SM-klass.

Friflygets 1-klasser. Stämman beslöt enligt Skvaderns motion att A1, C1 och D1 skall gälla som SM-klasser från 1967.

Startavgifter i tävlingar. Motion förelåg om lägre startavgifter på tävlingar. Frågan ansågs svårbedömd med hänsyn till eventuella intressen för att SMFF tar aktivare del i tävlingsarrangemangen. Motionen beslöts bli föremål för utredning.

RC III. Besluts att RC III kvarstår som SM-klass men att endast enkanalsanläggningar får användas, varvid pulssade anläggningar utom multidigital inräknas.

RC V. Den gamla RC V-regeln utgår. I stället gäller de danska K5 reglerna i avvaktan på nästa nordiska regelkonferens. Klassen antages som SM-klass, samt som nordisk under beteckningen Intermediate.

Skyddshjälm. Linköpingseskaderns motion om skyddshjälm antogs delvis i det att SMFF anskaffar hjälm att användas i TR på prov från 1967.

Combatregler. Förbudet mot horisontell flygning på lägre höjd än 2 meter i mer än 2 varv utgår. Klippning med hela modellen liksom med linorna tillåtes. SMFF skall verka för att dessa regler införes även internationellt.

Rapportman för radio/TV. Stämman beslöt i enlighet med motion från Kronobergs Flygklubbs Modellflygsektion att sådan rapportman skall utses.

Nedskärning av FS. Aerospeed motionerade om att FS storlek skulle minskas av ekonomiska skäl. Debatten vittnade om förslagets mångfald varför frågan hänsköts till utredning.

Räkenskapsår. Nuvarande ordning att räkenskapsåret slutar mitt i kalenderåret angavs av kassören som en orsak till att SMFFs ekonomi kan uppfattas som svag. En eventuell ändring beslöts utredas.

Inkomst- och utgiftsstat balanserande på 54.600 kr godkändes.

Avgifter till förbundet. Stämman beslöt höja avgiften för klubbmedlem från 6 till 8 kr, varvid samtliga får Modell-Nytt och försäkringsskydd (dessa förmåner kostade förbundet nära 9 kr per medlem föregående verksamhetsår). Övriga avgifter, 25 kr för klubbregistrering, 10 kr för tävlingslicens och 10 kr för direktansluten medlem bibehålles.

Val. Grenchefen för linstyrning önskade avgå och ersattes med Harald Sannes. Lennarth Larsson önskade ej bli återvald varför C.G. Sundstedt utsågs i hans ställe. Carl Görans suppleantplats blev därmed ledig för Lennart Flodström. Björn Wängström och Arne Arvidsson utsågs till revisorer. På övriga poster skedde återval.

Till friflygningskommittén utsågs förutom grenchefen Bo Modéer och Bengt Johansson.

Till valberedning inför nästa RS utsågs Ragnar Ahman, Kjell Rosenlund och Stig Lilja.

Organisations- och finansutredning. Besluts att en utredning med fem ledamöter skulle tillsättas. Den skall vara klar 1.6.1967 för utsändning till klubbarna på remiss. Remissvaren skall vara utredningen tillhanda 1.9 1967 och inarbetas i "paketet" som sedan presenteras nästa stämma. Förutom de motioner som under förhandlingarna hänskjutits till utredning skall

kommittén ha fria händer och att därvid föreslå en allmän revidering av stadgarna och dryfta förbundets framtida inriktning. Följande ledamöter valdes: Sune Persson (sammankallande), C.G. Sundstedt, Lennart Hansson, Olof Hansson och Göran Alseby.

Övriga frågor. Ove Andersson tillkännagavs som förste inteckningsnamn på SMFF/LENS bullerbekämpningspris. Christer Söderberg avtackades för sina nio (!) år i förbundsstyrelsen. Arrangörerna av stämman, AKM fick välförtjänta blommor och tack och slutade RS 66 klockan 17.15 på söndagseftermiddagen.

De, som vill studera besluten i detalj hänvisas till protokollet. Dessutom finns möjlighet att från redaktören rekvirera ett detaljerat referat av debatten som skrivits av Per Nilsson. (12 sidor!)

Göran Alseby

När Aeroklubben i Malmö modellflygstyrelse i våras beslutade att ansöka om arrangörskapet av SMFFs Riksstämma 1966 var det i klart medvetande om att den långa resvägen skulle kunna verka avskräckande på åtskilliga klubbar och därigenom göra årets stämma till en affär för ett fåtal.

Högspänningsladdade preludier och åtskilliga framtidspåverkande motioner från skilda håll kom emellertid att göra malmöstämman till en av de mest välbesökta (kanske rent av den största hittills). Måhända spelade också resekostnadsutjämnningen och den "exotiska" gåsmiddagen in. Alltnog, det var med stor glädje det kunde konstateras att 100 personer så när som på 3 var närvarande, när stämman öppnades på lördagen 12 nov. kl 1500.

Upptakten blev minst sagt livlig med klart uttalade meningsskiljaktigheter i främst den ekonomiska frågan. Försättningen blev början lik, med kontroverser i såväl parlamentariska ordningsfrågor som i frågor om förbundsstyrelsens sammansättning och aktivitet. Här skall icke kommenteras eller kritiseras de debattinlägg som gjordes, dock noterar jag med ledsnad att min uppmärksamhet till stäm-

modeltagarna, att låta "diskussionen i likhet med AKM-gåsen få luft under vingarna", icke vann gehör. Alltför ofta drabbades debatten av stabila "sjunk", av allt att döma förorsakade av kraftig "känslö- och tanketurbulens", för att nu tala modellflygspråk ett tag. Man kan emellertid hoppas att de stora gesterna och de många orden är uttryck för ett sant engagemang för modellflygförbundets arbete, men samtidigt bör det framhållas att vår verksamhet helt och hållet är avsedd att ge avkoppling och glädje närhelst och i vilket ärende vi än träffas. Vänliga veckan bör råda hela året och härmed lägger jag undan pekpinnen.

I stället skall jag försöka få fason på det uppdrag Modell-Nytts redaktör har givit mig, nämligen att "skriva några rader om den yttre ramen kring stämman och också få med några ord om dess profiler". Kungsparkens Restaurant, som var säte för stämman, är gammal och ommålad 1965 och berömd för att man där får en utsökt middag t.ex., under en krona. Tror ni inte på det? Se då efter på Kungsparkens torn. Där sitter kronan. Riksstämmans nöjesdetalj blev tillgodosedd genom märklig allsång, mycket god mat som det var ett nöje att äta, hög-

stämmda tal av diverse Wakefielders och också filmvisning av RC-VM 1965. Den vackraste profilen hade Ove Petterssons (Göteborg) inomhusmodeller som skimrande tjusade våra förbluffade ögon. Mikrofilm, det är fint. Andra markanta profiler på stämman var danske Poul Lyregaard som vid midagen med bravur hyllade modellflygarens kvinna (vilket hurrarop!), de småländska ombuden med unge och friske Kent Pettersson i spetsen och så Sune Stark, som med sedvanlig sakkunskap

berikade debatten. Till stämmans profiler hör också i allra högsta grad Gina och Sven Truedsson, som alltid intresserade av och lyhörda för modellflygarnas problem. Flera kan nämnas och mycket mer kan omtalas från Riksstämman 1966 men det sagda för räcka.

Må Riksstämman 1966 främst gå till hävderna som den, då modellflyget i Sverige verkligen fick känning av termik!

Lennart Hansson

**SYDSVENSKA
DAGBLADET
SNÄLLPOSTEN**

Modellflyget i pengaknipa

Modellflygarna vill ha ekonomiska bidrag. Slantarna i kassakistan tryter, men samtidigt så blir verksamheten alltmer omfattande. Vi bedriver en ungdomsvårdande verksamhet på samma sätt som t ex scoutrörelsen, men helt med egna medel — vi klarar det inte längre, säger man.

Så gick tongångarna när Sveriges Modellflygförbund på lördagen avverkade första delen av sitt tvådagars årsmöte som denna gång äger rum i Malmö.

I kalla siffror innebär kraven att man begär ett anslag på 142 000 kr för administration och instruktionsverksamhet vilket alltså skall komma ungdomsrörelsen till nytta. Därutöver begärs ett mindre anslag som bidrag till tävlingsverksamheten — startavgifter och resor — som trots allt är drivfjädern i hela modellflygeriet.

Verksamheten som den nu bedrivs bekostas av medlemmarna själva. Inom Sveriges Modellflygförbund finns 98 klubbar och drygt 2 000 medlem-

mar. Varje medlem betalar en avgift på 6 kronor om året till sin klubb och varje klubb betalar årligen 25 kronor till förbundet. Därutöver får alltså varje medlem själv bekosta materialet och själv bekosta resor och startavgifter vid tävlingarna. Det kan bli många tusen kronor om året.

Samtidigt har verksamheten utökats och om man inte nu får statsbidrag blir det tvunget att skruva ned på sparläga. I sina motiveringar betonar man att det ingalunda är fråga om en ren hobbyverksamhet som det kan förefalla vid en yllig betraktelse.

Modellflyget har ett stort socialt syfte genom att engagera ungdomen förutom att det är en avstressande hobby, framhåller man.

De som bär ansvaret - våra "tyranner"!

Riksstämman medförde inte några större förändringar i SMFFs styrelse. Ordförandeklubban svingas alltså även nästa år av Sune Persson, sannolikt med samma kraft och medryckande entusiasm som förr. Lars Andersson från Limhamn är vår korresponderande sekreterare, trygg som få och gammal i gamet. På senaste tiden har Lars börjat syssla med raketflyg och det med så stor framgång att han blivit svensk mästare, vilket om något visar att han fortfarande förnyar sig i sin hobbyutövning. Protokollen skrivs av Carl-Erik Aunér som på något sätt får fritiden att räcka till både för förbundets angelägenheter och Gamens, där han bl. a. flyger D2. Allas vår K-A (Ericsson) sitter fortfarande i Härnösand och håller om penningpungen. Han vet vid det här laget att det verkligen gäller att hålla "ögat på öret" bland oss som vill så mycket men har så smått om slantar-na.

Gunnar Kalén, som tillsammans med många andra Norrköpingsflygare skapat vår bästa friflygklubb, sköter som vanligt A2-or och friflygproblem. Kvar är även den lugne Gunnar Hofmann i spetsen för radiostyrarna. Det är möjligt att jordbävning eller inbördeskrig skulle förmå att rubba hans trygga sinnes-

jämvikt, men sådant hör ju till sällsyntheterna hos oss. Ungefär samma sorts människa är Olle Olsson, som ser ut att lyckas med att rekordsnabbt bygga upp raketgrenen till något mycket fint. Ny i styrelsen är däremot Harald Sannes, som ersätter Christer Söderberg som linstyrningschef. Harald är inte bara en skicklig teamracingflygare, han far även i luften per flygmaskin, och om allt går efter beräkningarna blir han trafikflygare-behörig ganska snart. Han ligger även bakom ett projekt vid Bromma med en modellflygaerodrom för linmodeller. Lennarth Larsson har stigit av från styrelseplats för att ännu mer ägna sig åt att göra Solnaklubben till något extra. För att i någon mån fylla luckan rycker Calle Sundstedt upp på platsen "utan portfölj". Calle trivs annars med att vrida gummisnodd och att sköta civilförsvarsflyget hemma i Uppsala.

Kvar bland suppleanterna blir Olov Hansson, AKG, som är ekonom till yrket. Lennart Flodström, Sundsvall och numera Stenungsund, har tillkommit, och det bådar sannerligen gott.

De nya revisorerna heter Arne Arvidsson (Malmö Radioflygare) och Björn Wängström (Linköpingseskadern). De trädde omedelbart till sitt ämbete i det att K-A genast efter stämman överlämnade material för löpande översyn av räkenskaperna för tredje kvar-talet.

SM i friflyg

Så blev det i alla fall ett SM även i år. Fast nog hade man lite varstans i landet börjat undra. Från början hade vi ju blivit lovade något så ovanligt som ett sommar-SM i augusti, men Kalmar drog sig ur spelet. Till sist åtog sig Uppsala FK i samarbete med stockholmsklubbarna att arrangera SM på F 16, Sveriges populäraste modellflygfält enl. Gurra Agren, Flax Aberg m.fl. Hm! Datum för evenemanget fastställdes till 9 oktober.

De tävlande, vilka anlände i tid på lördagskvällen fick vara med på ett gemytligt samkväm, där F4-meten Hans Borell refererade sommarens flygdag med bilder och allt. Visste ni att densamme Borell var en sv våra första tävlingsmodellflygare? Han innehade guldmärke nr 3 i Sverige!

Vädret var på lördagen vindstilla och dimmigt. På söndagsmorgonen regnadedet rejält, men var alltjämt vindstilla. De tävlande intog sina bilar och for runt hela flygfältet, utan att veta var det var bäst att börja. Till sist fastställdes en startplats mitt på fältet. Man begynte packa upp modeller och förbereda trimstarter. Och si, precis i detsamma tog vinden i från ingen-ting upp till minst 8 m/sek, i byarna mycket mer. Depån fick flyttas upp i lovert. En stor del av flygfältet nedanför depån var nyplöjd, fet upplands-lera. Minsann, nu kände man igen F16! Det gällde att flyga minst 2 minuter, annars fick man sega sig fram genom leran.

Tävlingen blåstes (!) igång, men någon större flyglust präglade ej de 101 anmälda modellflygarna. Man satt i sina bilar och tjurade. I varje fall hystade Lennart Flodström iväg sin "Mamba" och fick max. Efter detta bevis på vädrets dolda möjligheter lossnade det och så småningom hade 86 startande pres-terat tider på mellan 180 och 12 sek.

Så småningom slutade det regna, men var alltjämt mulet, kulet och blå-sigt. Tävlingen skulle vara slut 14.30. 14.30 tittade solen fram.

Arrangörerna har all heder av den-na tävling. Inga tidtagarköer, duktiga tidtagare, bra förläggning och utspis-ning. Man hade i läkanten på fältet pla-cerat ut walkie-talkie-försedda grupper, vilka var till stor hjälp när det gällde att lokalisera kärror som rymt. Dess-utom fanns möjlighet att till ett pris av 75 öre pr minut få flygspana med en Piper Cub på trädtoppshöjd, en möj-lighet som bl.a. Hans Thomann begag-nade, då han flugit bort sin röda, nos-lösa kärre. Efteråt sade han att han inte alls uppskattade skönhetsvärdet hos röda höstlöv.....

En enda liten miss i arrangemangen noterade vi, och det gällde prisutdelnin-gen. Man hade ställt upp prisbordet mitt i matsalen, sedan följde en spalje med grönska samt mathämningsborden, och först därbakom satt de tävlande och åt. De kunde följaktligen inte se något av prisbordet eller höra vad prisutdelaren sade. Och det var synd, ty det var en vacker prissamling med mycken kera-mik från Uppsala-Ekeby. Likaså kom grenchefens tal helt bort i sammanhan-get.

Så skall det sägas något om de olika klasserna:

A2

Alltjämt den överlägset mansstarkas-te klassen, 37 man flög. Endast segra-ren, Bo Sandström från Kumla hade "fullt hus". Det var en värdig segrare, som här äntligen fick en fullträff efter en längre tids "nästan". Märkligt är också att hans kärre ingalunda är någon typisk blåsvädersbuss, snarare tvärtom. Det var spännande in i det sista, ty ä-ven hemmasonen Abbe Wahlund hade 4 max efter fyra perioder men han fick endast 100 sek i sista, och åkte ner till fjärde plats. Tvåa blev i stället en an-nan uppsalabo (de känner tydligen sitt fält!) nämligen alltid säkre L.O. Lars-son. Sedan följer kända och okända namn i salig blandning. Våra landslags-gubbar hade det motigt, bäste man var Bo Modéer på 8:e plats. I anslutning till detta referat finns en skiss på segrar-kärren. För övrigt är inget särskilt att observera bland deltagande segelmodel-ler, Kärrorna är sig lika sedan de se-naste 4-5 åren, och det lär väl förbli så, så länge inga regeländringar inträffar.

I junior A2 segrade Michael Borell med 646 sek, efter en något ojämn serie flygningar. Hans Kalén blev tvåa slagen med 11 sek. Han, såväl som hans fader, blev helt utan tid i en period. Totalt flögs 45 maxar i A2-klasserna.

C2

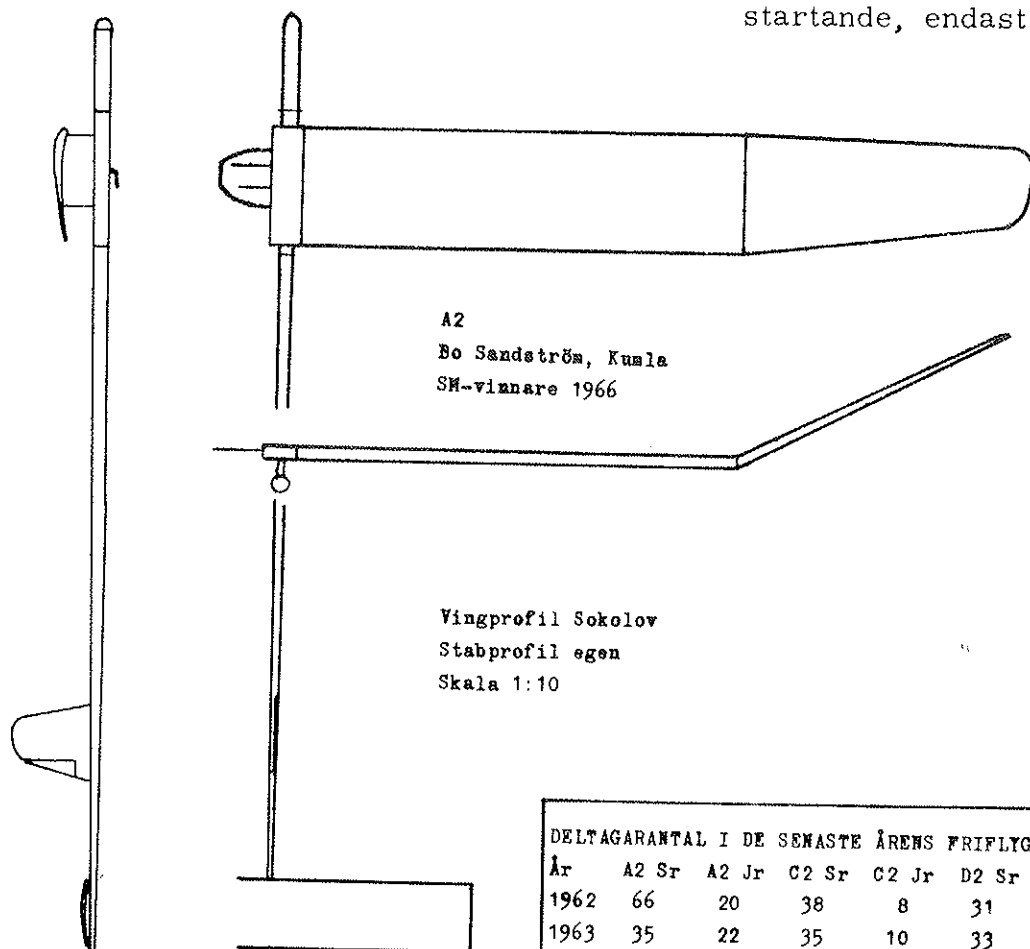
Endast 14 man ställde upp. Det är verkligen synd att den förnämliga Wakefieldklassen skall ha så dålig nyrekrytering! "Floda" från Sunsvall (numera Stenungsund) stod ej att hejda. Han lyckades fem gånger slänga iväg sin gröna Mamba (se Mfn 1/66) i treminutersflygningar, och för ovanlighetens skull var han ensam om den presentationen i denna, vanligen max-rika klass. Övriga namn i klassen är idel gamla kända märken. Det enda notabla är att Lennart Hansson hade en svart dag, och blott fick ihop 548 sekunder.

Juniorsegrare i C2 blev Kurt Persson från Köping med 697 sek. vilket skulle ha räckt till en 9:e plats bland seniorerna. Totalt flögs 28 maxar i C2-klasserna. Då Lennart Flodström vägrade tävla med sin anka, och i stället valde mamban, finns inget speciellt att notera bland gummikärrorna heller.

D2

Gamla märken igen. Bosse Wall från Uppsala kunde ej hotas. Hans "Taltos" tappade 3 sek. i första start, men flög sedan fullt hela vägen. Tvåa blev Rolf Hagel, vars gamla flygmaplan tycks flyga vackrare för varje tävling jag ser dem. Han missade sammanlagt 15 sek. Ett tag såg det ut, som om Lennarth Larsson tänkte lägga beslag på titeln. Han inledde med tre raka maxar, men sedan ville det sig inte helt, han slutade på femte plats. Nisse Hollander hade en 15-sekundersstart noterad, vilket helt knäckte en i övrigt hyfsad flygserie. Även Curt Graveleij drabbades av denna "en-miss-serie", han låg efter fyra perioder på tredje plats, men fick blott 33 sek i sista start, ett trimroder steg av, ack ja!

Ray Pramberg från Gamen segrade i D2 junior, med dagens bästa junior-tid. Den hade givit honom en tredjeplats bland seniorerna! Totalt flögs 41 maxar i D2-klasserna, det relativt högsta antalet maxar bland de olika klasserna. Inga vådligare tillbud förekom denna gång bland motormodellerna, kanske tack vare det låga antalet startande, endast 16 man i senior.

DELTAGARANTAL I DE SENASTE ÅRENS FRIFLYG-SM:									
År	A2 Sr	A2 Jr	C2 Sr	C2 Jr	D2 Sr	D2 Jr	Totalt	Tävlingsplats	
1962	66	20	38	8	31	6	169	Ronnehed	
1963	35	22	35	10	33	18	153	Uppsala	
1964	52	13	17	6	17	11	116	Ängelholm	
1965	37	8	23	4	15	12	99	Göteborg	
1966	37	9	14	5	16	5	86	Uppsala	

Ock lagtävlingen, ja, varför skulle INTE Gamen vinna? Både senior och junior! Men det är helt i sin ordning, klubben är utan tvekan den allsidigaste i Sverige, med många duktiga seniorer och juniorer i alla klasser. Övriga klubbar må skärpa sig.

Några slutliga reflexioner:

Var höll de femton till, som var anmälda, men ej startade? Var det enbart vädret som avskräckte? Vi måste verkligen sätta till alla klutar för att försöka vända den nedåtgående deltagarkurvan uppåt igen, annars kommer det att rasa fortare och fortare.

Det är synd att så få juniorer ställer upp. Med nuvarande låga deltagarantal i juniorklasserna, är dessa nästan omotiverade. Det kan väl inte vara så kul för svenske juniormästaren att bli tillfrågad sålunda: "Jaså, du är svensk mästare, det var värst så fint! Hur många tävlande var det?" varpå mästaren något nedslagen tvingas svara "Ja, det var faktiskt bara fem man." I ett sånt fall är det nästan hedersammare att ha blivit trea eller fyra bland "de stora farbröderna".

Men tyvärr är det så, att BÅDE det totalt låga deltagarantalet och det låga antalet juniorer, högt och tydligt omtalar hur det f.n. är bevänt med vår ädla hobby: de gamla lägger av och inga nya kommer till. Resultatet är ej svårt att räkna ut.

Må vi hoppas på och arbeta för att vinden skall vända sig och att den kanske rent av må bli "inne" att modellflyga UTAN radio också!

Per Nilsson

FRIFLYG-SM

(Resultat över 500 sekunder)

Klass A2, seniorer (37 startande)

1. B. Sandström, Kumla	900
2. L-O Larsson, Uppsala	885
3. I. Sundstedt, Borlänge	822
4. A. Wahlund, Uppsala	820
5. H. Thomann, Norrköping	784
6. A. Berglin, Östersund	776
7. P. Nilsson, Göteborg	707
8. B. Modéer, Solna	706
9. B. Eimar, Stockholm	703
10. L. Larsson, Göteborg	697
11. J. Helleberg, Karlstad	658
12. K. Andersson, Malmö	633
13. H. Ahlström, Borlänge	607
14. K. Wilhelmsson, Karlstad	599
15. G. Kalén, Norrköping	582

16. S. Jansson, Köping	577
17. N. Helgesson, Sundsvall	575
18. S.-O. Lindén, Kumla	573
19. G. Holm, Jönköping	568
20. O. Blomberg, Kumla	537
20. H. Eklund, Sundsvall	537
21. J. Pettersson, Hässleholm	527
23. J-O. Akesson, Malmö	518
23. C. Mårtensson, Malmö	518

Klass A2, juniorer (9 deltagare)

1. M. Borell, Östersund	646
2. H. Kalén, Norrköping	633
3. R. Nordborg, Malmö	569

Klass C2, seniorer (14 deltagare)

1. L. Flodström, Sundsvall	900
2. R. Ahman, Norrköping	870
3. R. Johansson, Norrköping	847
4. J. Bagge, Norrköping	797
5. H. Andersson, Malmö	793
6. R. Sundin, Sundsvall	765
7. B. Johansson, Malmö	762
8. L. Skoog, Kumla	716
9. B. Oldén, Karlstad	691
10. L. Hansson, Malmö	548

Klass C2, juniorer (5 deltagare)

1. K. Persson, Köping	697
2. A. Hansson, Malmö	643
3. B-O. Törnkvist, Fagersta	607
4. S. Berglund, Köping	559

Klass D2, seniorer (16 deltagare)

1. B. Wall, Uppsala	897
2. R. Hagel, Malmö	885
3. U. Nygren, Solna	833
4. L. Ahman, Norrköping	818
5. L. Larsson, Solna	805
6. A. Sjöström, Göteborg	777
7. C-E. Aunér, Norrköping	760
8. H. Friis, Norrköping	720
9. K. Graveleij, Sundsvall	713
10. N-E. Hollander, Karlstad	677
11. G. Nilsson, Östersund	546

Klass D2, juniorer (5 deltagare)

1. R. Pramberg, Norrköping	865
2. B. Hansson, Norrköping	770
3. M. Zetterdahl, Göteborg	695
4. S. Berglund, Köping	651

Lagtävling, seniorer (8 lag)

1. Gamen, lag 4	2341
2. Gamen, lag 1	2270
3. AKM, lag 1	2196
4. Skvadern	2150

Lagtävling, juniorer (2 lag)

1. Gamen	1687
2. Fagersta	1049

R A K E T S M

1966 har blivit det definitiva genom-
brottsåret för den nya modellraketspor-
ten. Söndagen den 28 maj hölls den för-
sta internationella tävlingen i Dubnica nad
Vahom i Tjeckoslovakien med deltagare
från USA, Tjeckoslovakien, Polen, Öst-
tyskland, Ungern och Bulgarien. En
svensk deltagare var också anmäld,
men fick tyvärr personliga förhinder
och fick avstå denna gång. Det första
svenska mästerskapet hölls den 11
september på Rinkaby flygfält utanför
Kristianstad. Förutsättningarna att få
fram ett slagkraftigt svenskt lag till
nästa internationella tävling har där-
igenom ökat.

Samma år som den första satelliten
sköts upp i bana kring jorden startades
i USA "National Association of Rocket-
ry". Denna organisation tog som sin
uppgift att kanalisera det stora raket-
och rymdfartsintresset bland den ame-
rikanska ungdomen. Ett modellraket-
program utarbetades efter samma prin-
ciper som gäller för övrigt modellflyg.
1959 var de första tävlingsbestämmel-
sorna klara och samma år hölls det
första amerikanska mästerskapet. Hös-
ten 1963 antogs internationella tävlings-
regler av Federation Aeronautique In-
ternationale i Paris. Sverige represen-
teras i denna organisation av Kungliga
Svenska Aeroklubben. Redan i början
av 1963 introducerades raketsporten i
Sverige och 1965 godkände Sveriges
Modellflygförbund raketflygningen som
tävlingsgren vid sidan av friflygningen,
radiostyrning och linkontroll.

De internationella tävlingsreglerna
omfattar fyra olika klasser; höjdflyg-
ning, höjdflygning med last, tidsflyg-
ning med fallskärm, tidsflygning med
glidraketen. Vid tävlingarna i Tjeckoslo-
vakien tävlades i klass "höjdflygning
med last" och "tidsflygning med glidra-
ket". Höjdflygningen med last innebär
att en standardiserad lastkropp med be-
stämd vikt och diameter skall skjutas
upp till högsta möjliga höjd. Östeuro-
peerna ställde här upp med ganska kor-
ta raketer med stor diameter och fick se
sig slagna amerikanerna som hade långa
och smäckra raketer. Etta blev den ame-
rikanske tvåfaldige juniormästaren Talley
Guill, med en höjd av 241 m. Även andra
tredje och fjärdeplaceringarna tillföll
amerikanerna. I glidraketflygning blev
det dock det omvända förhållandet och
här tillföll de första platserna tjecker
och andra östeuropeer. Mästare i den-
na klass blev J. Drbal från Prag. Öst-
europeerna är mycket goda friflygare

och det blev detta som fällde utslaget i denna klass. I samband med tävlingen anordnades också en utställning av skalmodeller av raketer från både öst och väst. Sida vid sida stod modeller av V:2, Wac Corporal, USSR MR-1 Meteo, Astrobee 1500 och Astrobee 350. Enligt uppgift hade ryssarna en observatör på plats och till nästa tävling kan vi nog räkna med ryskt deltagande. Enligt en broschyr som utdelas av de ryska ambassaderna lär det finnas 5000 modellraketklubbar i Sovjetunionen där man till fullo har insett rakethobbyns betydelse som rekryteringsgrund för det omfattande rymdprogrammet. Även i USA understöds modellraketverksamheten av staten i främsta hand genom NASA och U.S. Air Force. Det amerikanska flygvapnet har många modellraketklubbar runt om i världen. Trots att vi här i Sverige har fått driva fram modellraketverksamheten helt på ideell grund utan något direkt stöd från statliga myndigheter och organisationer ligger vi inte så långt efter amerikaner och östeuropeer.

Det första svenska mästerskapet hölls som sagt den 11 september på Rinkaby flygfält. Ett stort antal raketer sköts upp av ett femtontal deltagare. Att inte deltagarantalet var större torde tillskrivas det faktum att landets ca 2000 raketentusiaster fortfarande anser sig vara nybörjare och kanske tycker det vara litet förmätet att ställa upp i ett SM. Till nästa år hoppas vi på ett litet större självförtroende.

SM-tävlingen omfattade endast en tävlingsklass "Höjdflygning AC-2". Baktanken med detta var att inte splittra verksamheten för mycket i början.

På tävlingsplatsen fanns en stor avfyringsramp, elektrisk avfyringscentral, högtalaranläggning, två optiska teodoliter för höjdmätning samt bärbara radiosändare för inrapportering av höjdvärden från höjdmätningstationerna.

Molnhöjden var ganska låg när tävlingen började och höjdmätningstationerna kunde inte följa de första raketerna. Senare lättade dock molnen och sedan gick allt efter ritningarna. Etta och vår förste svenske modellraketmästare blev Lars Andersson, Limhamns Modellraketklubb, med höjden 278 m. Som god tvåa kom Lennart Persson, Hässleholms Modellflygklubb och överraskande trea blev 14-åriga Erik Böös från Ystad. Då minimiåldern för att handskas med modellraketer är 15 år hade Erik Böös sin fader med sig som intresserad och kunig medhjälpare.

Under tävlingen demonstrerades ett stort antal olika raketmodeller av svenskt amerikanskt och tjeckiskt ursprung. Särskilt de tjeckiska raketerna rönt ett stort intresse och det torde inte dröja länge för rän svenska raketentusiaster reser till Östeuropa för att försvara de svenska färgerna vid kommande tävlingar.

Olle Olsson

SM FÖR MODELLRAKETER

De bästa resultaten (över 150 m höjd)

1. Lars Andersson, Limhamn 278
  2. Lennart Persson, Hässleholm 261
  3. Erik Böös, Limhamn 206
  4. Ingemar Andersson, Limhamn 166
  5. Rolf Håkansson, Limhamn 155
- (sammanlagt 11 startande)

NIMBUS-TÄVLINGEN

Modellflygklubben Nimbus, Kumla årliga tävling för klubbarna i Närke och Västmanland blev liksom året förut en uppgörelse i dimma och regn. Detta gjorde att resultaten ej kom upp i någon högre klass. Världklubben var finkänslig och lät gästerna ta hem alla vandringspriserna. Totalt ställde ett 15-tal modellflygare upp i de fyra klasserna.

Resultat:

Klass A1

1. Per Bodin, Fagersta	432
2. S-O Lindén, Nimbus	338
3. Olle Blomberg, Nimbus	326
4. Bengt Hagberg, Nimbus	263

Klass A2

1. Svante Jansson, Köping	660
2. Kjell Wilhelmsson, Köping	600
3. Olle Blomberg, Nimbus	541
4. Bo Sandström, Nimbus	537
5. S.-O. Lindén, Nimbus	536
6. Jan Åberg, Köping	494

Klass C

1. Kurt Persson, Köping	651
2. Staffan Berglund, Köping	617

Klass D

1. Anders Widh, Fagersta	573
2. Tommy Eriksson, Fagersta	258

Svenska Mästerskapen i radioflygning

Klass RC-3

Årets upplaga av SM i R/C-III avverkades helgen 24-25/9. Tävlingsplats var Rommeheds flygfält utanför Borlänge. Borlänge Modellsportklubb arrangerade tävlingen. 28 deltagare hade anmält sig till tävlingen och av dessa fanns 20 på plats på lördagens morgon. Bland deltagarna syntes förutom de "gamla rävorna" även flera nya ansikten.

Tävlingen genomfördes med två flygningar på lördagen samt en på söndagen, varav de två bästa räknades.

Typiskt höstväder under lördagen, gråkallt och med måttliga vindar som tyvärr till andra omgångens början friskade i rätt ordentligt. Sista omgången på söndagen kunde dock genomföras i det närmaste idealiskt modellflygväder.

Efter första omgången sågs, med som det visade sig tävlingens bästa flygning, Björn Wängström i topp före Ulf Johansson flygande den av fadern "Acke" konstruerade "Guling II". Arvid Karlsson "diskad" efter att ha tappat en lucka från kärran. Flera omstarter begärdes på grund av startsvårigheter.

Direkt efter första omgången kördes andra omgången. Tyvärr som som sagts i hård och byig vind vilket också för de flesta avspeglade sig i domarprotokollen. Så icke för hemmahoppet Alf Johansson som med omgångens bästa flygning avancerade till andra plats efter Björn, som höll undan med 49 poäng.

Sista omgången började vid 9-tiden på söndagen och genomfördes snabbt utan några speciella händelser. Erik Berglund alias "Mr Telepilot" utförde denna omgångs bästa flygning.

Omedelbart efter sista omgången vidtog prisutdelningen. Till tävlingen hade skänkts en verkligt fin prissamling ur vilken de tävlande fick välja.

Slutsegrare blev Björn Wängström som förutom plakett och hederspris även fick Dagens Nyheters vandringspris med sig hem.

Arrangemangen kring denna tävling som vanligt, bra.

Till prissamlingen bidrog: Sven E. Truedsson, Hobbytjänst, A. Hermele AB, Borgs Hobby, Boliden Batteri AB, Fyndet, Järnmats AB, Borlänge Maskinaffär, Kämpe Bygg & Vertyg AB, AB C. TH. Ericson, Noréns, G. Söderberg AB, S. Samuelsson Radio & Musik AB, Aspelins Herrkläder AB, I Dahlkvist AB, Borlänge Bokhandel, AB A. Tapper, Urells Färg, K. Larssons Musik AB, T. Johanssons Färg. Sen.

Resultat:

1. Björn Wängström, Linköping	2123
2. Ulf Johansson, Siljansbygden	2082
3. Alf Johansson, Borlänge	2079
4. Erik Berglund, Siljansbygden	1939
5. Risto Baltzar, Siljansbygden	1922
6. Arvid Karlsson, Linköping	1828
7. Olle Nordgren, Stockholm	1445
8. Arne Nohlberg, Tibro	1382
9. Karl-Erik Berg, Borlänge	1326
10. Anders Jones, Siljansbygden	1253
11. Harry Hedbom, Tierp	1198
12. Ingemar Hedergård, Tibro	1175
13. Lars Karlsson, Linköping	1097
14. Jim Lindqvist, Borlänge	1004
15. Kjell-Ake Elofsson, Tibro	714
16. Aulis Lehtinen, Borlänge	420
17. Sven Andersson, Tierp	404
18. Lennart Wilhelmsson, Tierp	365
19. Steve Johansson, Tibro	100

PREMIÄR RC-5

Söndagen den 2 oktober hölls för första gången i Sverige tävling i den nya RC-klassen på Hagshults flygfält utanför Värnamo. I nr 3/66 av Modell-Nytt redogjordes för programmet m.m. betr. denna nya tävlingsklass.

Det var från början väntat att det hela skulle bli en ren småländsk uppgörelse, men där bet sig lokalpatriotismen i tummen. Visserligen var tävlingsdeltagandet inte särskilt stort med 7 startande, men att märka är att Linköpingseskadern samt Thulander från Skåne och Andrén från Göteborg var med på startlistan, och dessa pojkar har inte precis närmas-te vägen.

Vädret på söndagsmorgonen var regnigt men relativt lugnt. Efterhand som dagen gick blev det dock bättre och bättre. Kent Pettersson regnade i alla fall ned i första omgången och var sedan ur räkningen och Lilja hade lite radiokrangel hela tiden.

Tävlingen kördes i tre omgångar och man kunde snart märka varåt det lutade. Det var nye svenske Klass III-mästaren Björn Wängström som jämte klubbkamraten Arvid Karlsson låg i topp och hade Niilo Thulander strax efter. Denna ställning behölls hela tiden. Linköpings Tell hade en mycket vacker men inte influgen Mustang, och måste då och då med domarnas tillåtelse få "stötta" med skevningsrodren. Han gjorde en mycket fin sista omgång då han tydligen flugit in sig ordentligt. Även Andrén från Göteborg hade lite bekymmer utan skevningsrodren. Man kunde både se och höra av diskussionerna att det minsann inte var så lätt att bland annat göra fina loopings och spinn. Spinn (ej att förväxla med störtspiral) var tydligen den största stötestenen, vilket många gånger beror på själva modellens förmåga att överhuvudtaget gå i (och ur) spinn. Vi får här beakta att det inte kan bli tal om extrema multikärror, utan modellen måste vara av sådan konstruktion att den kan klara sig utan skevningsroder och i stort sett "flyga själv".

Konstaterat alltså att många poänger låg i spinn, och att man dessförinnan klarat av "touch and go", d. v. s. gjort en landning och sedan direkt upp igen. Det hände att man inte lyckades utan doppade propellern i banan så motorn stannade, eller som Arvid Karlsson i tredje omgången, drog på något för tidigt så modellen åter lyfte snöpligt endast någon decimeter ovanför marken. Man kan, som någon gjorde, hoppa över touch and go för att vara säker på att få göra slutmanövrerna.

Tävlingen som helhet var mycket lyckad och till detta bidrog inte minst

sekreteriatet Brün-Nilsson och de välkända domarna och flygarrävarna Lindner-Fridell-Pettersson. Samtliga deltagare erhöill priser, vilket är nog så ovanligt inom modellflygarlivet. Guld-, silver- och bronsplakett utdelades.

Denna tävlingsklass är ännu försöksklass, men kommer, får vi hoppas, att bli fullt antagen och när vårsolen åter tittar fram kommer en ny träff att planeras.

Ulf Hamle

Resultatlista:

1. Björn Wängström, LEN	4175
2. Arvid Karlsson, LEN	2924
3. Niilo Thulander, Ystad	2893
4. Karl-Einar Tell, LEN	2532
5. Yngve Andrén, ÅKG	1617
6. Stig Lilja, Jönköpings Mfk	1119
7. Kent Pettersson, Jönk. läns Mfk.	

RC SKALA & PYLON

Lördagen den 15 oktober anordnade unga men livaktiga Stockholms Radioflygklubb sin första flygtävling på Skarpnäcks flygfält i utkanten av Stockholm. Ungdom och uppkäftighet hör ju ihop och klubben hade sannerligen ansträngt sig att göra uppror mot gamla förlegade tävlingsprogram. Här var det meningen att både rävar och blåbär inom vårt stora RC borderskap skulle kunna tävla i en "fly-in" med gemytlighet som riktmärke. Sådant kan behövas som en anti-stressgrej mot den allvarsamma leken om uttagningarna till det Corsikafarande landslaget.

Sålunda infann sig en blek men fattad tävlingsledning på Skarpnäckfältet denna gråkalla lördagsgryning för att blåsa upp de jättestora gummireklam-flaskorna som utgjorde pyloner i denna landets första officiella racertävling och för att krita upp landningsmärke och bedömningsbåd för de premiärtävlande skalamodellerna. En snål vind började illavarlande blåsa upp när klockslaget för bedömning av skala-entusiasternas mästerverk närmade sig.

Notabiliteterna bland skalamodellerna var framför allt Per-Axel Eliassons "Antic", en modell av de pinnvedsliknande monoplane som stapplade omkring i luftrummet före första världskriget. Tyvärr handikappades modellen av att icke vara "skalad" efter viss flygplansfabrikat. Men Per-Axels enorma arbetsinsats vid bygget av modellen och dess förbluffande flygförmåga gjorde hans deltagande till en av tävlingens mest uppmärksammade entréer. Per Olof Hagbergs Gipsy Moth väckte sus av beundran bland åskådarna och den i vit flygarkostym skrudade Ken-dockan i förarsätet fick åtskilliga små flickhjärtan att klappa snabbare. Per Olof drabbades dock som så många andra denna dag av radiostörningar och modellen befann sig efter en störtspiral åter på marken i form av en realistisk vrakhög. Typiskt för dessa modeller är dock en inbyggd förmåga att sönderfalla i beståndsdelar och därför var modellen redan någon vecka senare i flygdugligt skick. Jesper von Segebaden segrade med en Piper Cub skalenlig ned till sista bulten och suveränt förd i flygmomentet. Jesper skall berömmas för sitt förutseende att har referensritningar från Piper-fabriken med sig. Ingen annan deltagare hade tänkt på denna för en skalatävling viktiga detalj. Karl Einar Tell från Linköping drabbades med sitt North American Mustang-jaktplan av en krasch som blev uppmärksammat förstasidesstoff i en dagspresskollega nästa dag. Dessutom uppträdde Linköpingborna Björn Wängström och Arvid Karlsson med var sin välflygande Piper Cub och Tommy Bennwik Stockholm med Goodyear-racern Midget Mustang. Trots att blåsten var väl frisk för bräckliga skalamodeller gick flygmomentet överraskande bra bortsett från radioproblemen.

Vid halvtvåtiden på dagen körde racertävlingen igång sedan de tre rymdskeppsliknande jättepylonerna rullats fram och förankrats i triangelbanans vändpunkter. Därmed bröt också stora skälvan ut bland tävlingsdeltagarna som startade i heat om tre och tre med tre sekunders mellanrum. Till och med gamla rutinerade tävlingsrävar fick oanade svårigheter att få gång på motorerna och någon - vi nämner ej vem - glömde att slå på radion i flygplanet. Störtningarna blev på grund av radiostörningar många. Skickligt flygande Bo Oldenburg, Stockholm, Björn Wängström, Linköping och Bengt Lundström Göteborg, placerade sig i nämnd ord-

ning. Björn Wängström bör särskilt berömmas för en taktisk och helt pylonmässig flygning. Hans prestation framstår klarare om man betänker att Björn tävlade med sin Piper Cub från skalatävlingen och att han gjorde sina tio varv endast några få sekunder långsammare än Oldenburgs kärra som var en för pylon särskilt konstruerad Midget Mustang. Kroppen till Midgeten var gjuten i plast och vingen skuren i cellplast klädd med 0,4 mm ply. Detta byggnadssätt börjar att bli allt mer populärt på grund av modellernas stryktålighet och lätthet att laga. Tommy Bennwik hade gjutit kroppen och skurit vingen.

Utan tvekan blev tävlingen en stor framgång och visar att både pylon och skalatävlingar kommer att sätts sprätt på RC-flygarna. Inte mindre än sexton personer från hela landet måtte upp denna kulna höstdag. Större publikskara har väl aldrig setts på en radioflygtävling trots att evenemanget icke blivit utannonserat i pressen.

Lo

Resultat

Skala:

1. Jesper von Segebaden, Starflyers Piper Cub
2. Arvid Karlsson, Linköpingseskadern Piper Cub
3. Björn Wängström, Linköpingseskad. Piper Cub
4. Karl Einar Tell, Linköpingseskadern North American Mustang
5. Tommy Bennwik, Starflyers Midget Mustang
6. Per Olof Hagberg, Stockholms RFK Gipsy Moth

Pylon:

1. Bo Oldenburg, Starflyers, Midget M.
2. Björn Wängström, LEN, Piper Cub
3. Bengt Lundström, AKG, Slashas I

En talrik prissamling som räckte till alla deltagande hade skänkts av

AB Svenska Shell
Thomas Nathanson
Mats Ljungberg
Hobbytjänst, S. Å. Grahn
Hobbyteknik, I. Eriksson
Hobbyprodukter, T. Bennwik
B. Beckman & Co AB

VÄSTKUSTTRÄFFEN PÅ SÄVE DEN

16 OKTOBER.

Sönd, 16/10 arrangerade AKG tillsammans med MKK sin första darrande tävling i linkontroll, närmare bestämt i klasserna stunt och combat. Evenemanget hade alltså döpts till Väst-kustträffen och gick av stapeln på Säve flygfält (F 9) strax norr om Göteborg.

Stunt

Nio tävlande från tre klubbar var anmälda i stunt. När vi ställde upp på söndag morgon visade det sig att detta antal hade minskat till åtta. Enär denna tävling gick så sent på året, kunde man väl ej hoppas på några varmhjärtade vädergudar. Men de visade sig från en tämligen vänlig sida: visserligen en enorm dimma men ganska lugnt med undantag för enstaka byar.

Tävlingen kom igång på beräknad tid, strax efter kl. nio, och först startade Willy Andersson, Västerås, som flög Nobler - helt och hållet rödbrun f.ö - i originalutförande. Därefter kom samtliga AKG:are i en följd och siste man var Lars Tehler, Mfk Orion. Han hade i motsats till de övriga tyvärr en del motorkrångel. Flygningen slutade emellertid med "dagens kvadd", enär motorn stannade precis i avslutningen till fyrklövern. Det var hans fyra år gamla "Shark 35", som definitivt gick till de sälla jaktmarkerna. Av AKG:arna vill vi gärna ge en ros till Clas Olof Kall som även han med Nobler gjorde en övertygande flygning, men liksom i första heatet missade landningspoängen p.g. a. för stor tank. Samt naturligtvis ej att förglömma: stuntflygaren med stort "S", Ove Andersson, Västerås. Förutom att själva utförandet av manövrarna står i särklass just nu, är hans flygningar fantastiskt jämna, ja nästan identiskt lika.

Vad som kanske ännu saknas hos Alf om man jämför med Ove, är den senares enorma centimeterprecision, men, som sagt, jämnheten finns där. Även här en detalj: Alfs landningar var klart dagens bästa.

Efter combattävlingens avslutande gav Per Gelang med hjälp av klubbkamraten Gunnar Kling ett prov på hur man flyger combat utan mekaniker. Först släpper den ene flygaren sin kamrats kärra och därefter tar han sin egen modell med sig in i cirkeln. Han fattar handtaget och kastar ut kärnan just när motståndarens maskin har passerat.

1. Ove Andersson, Västerås
2. Alf Eskilsson, AKG
3. Willy Andersson, Västerås
4. Clas-Olof Kall
5. Hans Granhed, AKG

Combat

Combattävlingen som arrangerades av Modellklubben i Kungälv, blev i stort sett ett rent distriktsmästerskap. Endast en tapper "utlänning" en stockholmare, vågade mäta sig med luftkrigarna från "Vilda Västern". På grund av det relativt lilla antalet startande i combatklasserna kördes dessa enligt principen alla mot alla. I C-35, som för ovanlighetens skull kördes först, stod Theler och Leimalm på samma poängtal efter avverkade heat, efter det att Theler mycket överraskande blivit besegrad av AKG:s combatdebutant M. Andersson. Det blev omflygning, vilken Theler vann lätt, därför att Leimalms nykonstruerade "86 Smart" hade legat för länge i det fuktiga gräset och "skevat till sig", så att den under omflygningen mest var lämpad för gräsklippning.

I C-int bjöds det på mycket underhållande combat för såväl piloter som åskådare. Startvilliga motorer gjorde att heaten avgjordes i luften. Sista heatet, som stod mellan Per Gelang från Vänersborg och Anders Leimalm från Kungälv, kom att bli en direkt final eftersom båda flygarna samlat lika många poäng. Heatet vanns, efter en kollision i luften där båda maskinerna gick till historien, av Per Gelang.

C-Int

1. Per Gelang, Vänersborg
2. Anders Leimalm, Kungälv
3. Gunnar Kling, Vänersborg

C-35

1. Lars Theler, Orion
2. Anders Leimalm, Kungälv
3. Mats Andersson, AKG

Anders Leimalm

Insändare:

BRAVO GÖTEBORG!

Stunttävlingen i Väst-kustträffen var enligt min åsikt årets bäst arrangerade stunttävling. Tråkigt att inte fler åkte till Göteborg och deltog i denna trevliga tävling. Resultaträkningen bl.a. var den snabbaste jag varit med om på en stunttävling. Göteborgarna har förutsättningar att även i fortsättningen kunna åstadkomma mycket trevliga tävlingar.

Ove Andersson, VFK

Clas-Olof Kall

UHU-INTERNATIONALE 1966

Hilleröd, Danmark 2 oktober

Flygplatsen var en mycket jämn och hård fotbollsplan. Där flögs speed combat, team-racing och naturligtvis stunt. Det var ett helt uppbåd stuntare hela sexton man. Av dessa var nio "experter" och resten "bgyndere". Men de var inga nybörjare i egentlig mening. Alla flög 35:or, men de flög det gamla FAI-programmet. Danskar-na är speciellt förtjusta i Thunderbird minst hälften av deltagarna flög sådana. En del hemmabyggen förekom, en Nobler fanns plus AKGs byggen.

Vädret: Det var rätt varmt, men oj vad det blåste i bland.

Flygningen: Det flögs mycket, upp och ner, en körde rakt utan att svänga, varpå killen sprang fram till kärran, tog en stadig titt på den, hoppade 2 m upp i luften och ropade "den höll" (På danska).

Eftersom det var så många som tävlade, kan jag ej referera hur alla flög. Men detta kan jag säga om segraren, Svend Børge Neumann, att han flög mycket snyggt med en Thunderbird-Ares. Trean, B. Gestbjerg hade en "Old look stunter", som flög rent och fint. Vår egen Clas Olof Kall hade tävlingens tystaste modell.

Resultat:

1. S. B. Neumann, Danmark	3316 p
2. A. Eskilsson, Sverige	2852
3. B. Gestberg, Danmark	2613
4. C. O. Kall, Sverige	2570

WENTZELPOKALEN

Tävlingen omfattar enbart ett-klasserna med ett vandringspris i varje klass skänkt av Wentzels. Priset skall erövrats tre gånger för att bli ständigt egendom. A1 blev en spännande uppgörelse mellan norrlandsmästaren Stig Lewin och Gösta Nilsson. Den senare är den ende, som har två inteckningar i pokalen. Före sista omgången ledde Lewin med 3 sekunder. Nilsson nådde 2.25 i sista starten, och Lewin var tvungen att hitta något lyft för att klara segern. Det gjorde han också på ett riktigt rutinerat sätt, och därmed visade han också att hans norrlandsmästerskap tidigare i år inte var någon tillfällighet.

Det var f.ö. i allra högsta grad norrlandsmästarnas dag, eftersom även alla andra klassegrare var identiska med norrlandsmästarna. Sålunda vanns junior-klassen av 12-åriga Håkan Nilsson, som samtidigt passade på att ta första inteckningen i ett vandringspris, som satts upp av Hägglund & söner i Östersund och som klubbens juniorer tävlar om. Två tävlingar varje år ingår. Favoriten Michael Borell ledde ända till sista starten, då Håkan plockade fram sin reservmodell, en Tempo, som hittade termik bättre än den Gladan han annars flyger med.

Rolf Sundin gjorde en fin insats i C1, där han presterade sin hittills bästa tävlingstid, nära 800 sekunder. Roffe var helt överlägsen. I fjol vann han en C1-pokal för alltid och tänker tydligen ta ännu en så snabbt som möjligt.

Klass A1 seniorer

1. Stig Lewin, Östersund	656
2. Gösta Nilsson, Östersund	619
3. Bengt Bergman, Östersund	406
4. Arne Berglin, Östersund	344
5. Rolf Sundin, Skvadern	262
6. Nisse Nässén, Östersund	252

Klass A1, juniorer

1. Håkan Nilsson, Östersund	455
2. Michael Borell, Östersund	411
3. Per Liljeqvist, Östersund	305
4. Hans Bollnert, Östersund	276
5. Nils-Eric Hägglund, Östersund	228

Klass C1

1. Rolf Sundin, Skvadern	777
2. Stig Lewin, Östersund	401
3. Ake Löfvander, Skvadern	373

Klass D 1

1. Sune Bodin, Skvadern	432
2. Curt Graveleij, Skvadern	423
3. Sven Eric Pira, Strömsund	407

NOTISER

SMSKs KM i friflygning

Resultat

A1, 9 delat.

1. Staffan Lake	454	Gladan
2. Leif Larsson	424	Tempo
3. Lennarth Larsson	397	Bantam

Klass A2, 4 delat.

1. Per-Olof Moberg	767	Egen
2. Kjell Liwenborg	640	Stratos
3. Hans Nyhrén	467	Unic

Klass D1, 3 delat.

1. Lennarth Larsson	579	Max-M.

Klass D2, 4 delat.

1. Lennarth Larsson	900+240	Clear M
1. Urban Nygren	900+240	Eagle
3. Kjell Liwenborg	425	Ni Trail

TÄVLINGS KALENDER

29/1 AKMs vintertävling
12/2 Norrlands VT, Östersund
26/2 Vintertävlingen, Borlänge
12/3 Norbergsträffen
mars Järvsöbocken, Järvsö
23/4 Vingarnas Vårtävling

ELITMÄRKESINNEHAVARE

Följande har utdelats till och med 15/11 1966:

Aeroklubben i Malmö har 5 st.

Rolf Hagel
Anders Håkansson
Lennart Olsson
Bengt Johansson
Jan-Olle Akesson

Flygklubben Gamen, Norrköping 4 st

Rune Johansson
Ragnar Ahman
Hans Friis
Gunnar Kalén

Solna Modellsportklubb, 2 st

Urban Nygren
Leif Cernold

Linköpingseskadern 1 st

Göran Alseby

1967 års landslag i RC till VM på
Corsika den 21--26/6 1967

Jesper von Segebaden, Starflyers
Bo Oldenburg, Starflyers
Leif Thelin, A.K.G.

1. reserv: Tommy Bennvik, Starflyers

Inbjudan till

KONSTRUKTIONS TÄVLING

Vi påminner om vår inbjudan i föregående nr av MN till en konstruktions-tävling i klass D1.

Skicka in ritningen på din D-1:a före den 31 april 1967.

PROFILEN

I förra numret av MN skrev vi, med hänvisning till Profilens ledare, en "dödsruna" över Skvaderns förträffliga klubbblad. Till vår glädje kan vi meddela att Profilen skall "återuppstå" igen. Skvadern har inventerat sina resurser och avser med hjälp av medlemmar och deras välvilliga fruar fortsätta utgivningen i mindre skala. Vi tackar och gratulerar.

HOBBYBOKEN

Efter fjolårets föga sällsamma mellanspel är Hobbyboken nu tillbaka i den gamla fällan. Riktigt lika är den dock ej. Utförandet har blivit modernare, sidorna utnyttjas effektivare och kapitelindelningen markeras ej så distinkt. Jan Jangös första och seriens 23:e Hobbybok är allmänt sett en bra årgång.

Modellflyget får denna gång 17 sidor. Klubbfrågor behandlas, SMFF presenteras, nybörjaren får råd och alla grenarnas samtliga klasser presenteras i en översikt. Bildmaterialet är rikligt. Bokens upplaga brukar ju närma sig 20000 (ingår i A&A julförsäljning via dörrknackande ungdomar) så den bör vara ett gott stöd i våra rekryteringsansträngningar.

ALLMÄNNA STUDIER ÖVER MODELLFLYGET OCH DESS UTÖVARE

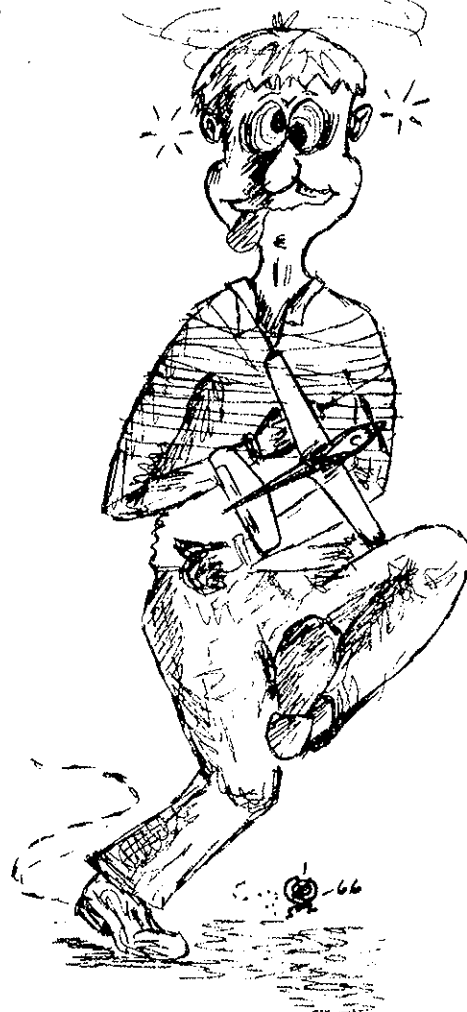
Utdrag ur avhandling för avläggande
av modellologie svamlar-examen.
av Teofil Blåbär

1. Indelning i olika verksamhetsgrenar

Som de flesta säkert känner till kan man 1:o; kontrollera sin modell med hjälp av ett mystiskt naturfenomen som först upptäcktes av en italienare vid namn Marconi. Mig veterligen praktiserade dock ej denne utmärkte man sina kunskaper på radiostyrda modellflygplan. 2:o. Man kan fästa ett eller flera snören på ett flygplan och fästa sig själv i (viktigt!) motsatta änden av nämnda snöre(n), varefter man medelst stadigt hålla fast med en eller flera extremiteter bringa aerodynen att flyga i en cirkel. Denna cirkel bör ligga i ett horisontellt plan ty annars fordras en plattform med höjd=linans längd minus pilotens längd till armhålan, mätt i strumplästen. 3:o. Man låter bli, Detta kallas friflykt och praktiseras av gamla långdistanslöpare eller sådana som önskar bli det.

För att kunna klassificeras som medlem av kategori 1 fordras en icke föraktlig inkomst om man vid sidan av radioflygandet skall kunna föra ett liv på rätt sida existensminimum. Dock finns även att tillgå s.k. enkanalsanläggningar, vilka genom socialhjälpens försorg kunna erhållas av medellösa.

Vi kan alltså kalla multiproportionalflygarna (de s.k. "propofilerna") för modellflygets adel. Prästerna måste i så fall vara raketgossarna som ju kämpar att komma så nära himlen som möjligt. Återstår då borgare och bönder. Eftersom författaren umgås med både friflygare och d:o linkontroll slutar uppdelningen här.

LINKONTROLLARE
EJ TYPISK EMDRAN DETTA
EXEMPLAR TYDLIGEN FLYGER
SPEED.

2. Modellflygarnas beteende ensam & i grupp.

Ett djupare studium av modellflygarens sociala beteendemönster bringar i dagen en del intressanta fakta, varav vi här skola beröra blott en del. Ibland uppträda sådana fenomen som att sonen (om vederbörande lyckats skaffa sig avkomma) till en modellflygare redan i 10-årsåldern börjar betrakta sin far som något efterbliven och synnerligen fånig. Detta visar en farlig brist i uppfostran. (I sådana fall rekommenderas någon form av facklitteratur, t.ex. W. Ulbricht: "Wie man seiner Kind eindoktrinieren kann.")

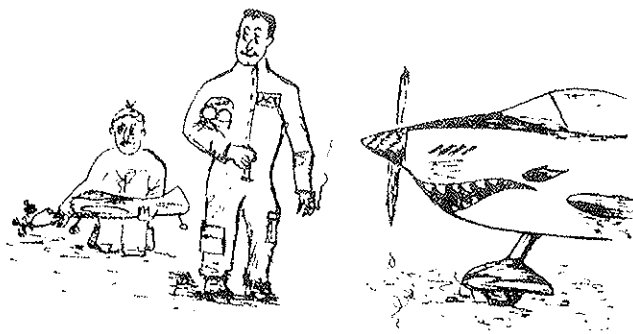
Än större kan tragedin vara om sonen efter ett års utövande av sporten slår sin far på SM.

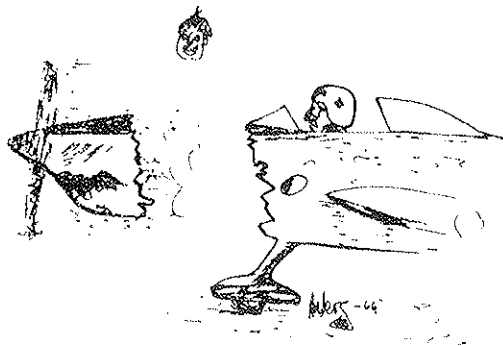
Radioflygare,
typisk

Modellflygaren i allmänhet är ett flockdjur och trivs bäst då han tillsammans med sina gelikar får sitta och pillar på konkurrenternas aerodynamer i hopp om att hitta något som är sämre tillverkat än hans eget, eller att i evigheter utbreda sig om de egentligen mycket svardeimierbara fördelarna med att använda Göttingen 417a i stället för något annat.

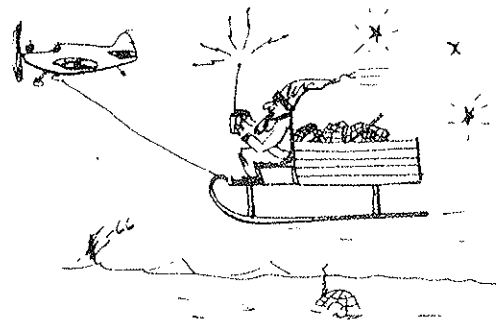
Modellknutten är till sitt väsen typiskt monogam (om ens det), såvida han ej har sin hemvist i Norrköping, där gambegreppen äro svåra att utreda. Första satsen bevisas av bl. a. att vi hyser mycket få mormoner inom SMFF. Detta är i sig själv ganska lyckligt, då det råder ett skriande underskott på femininer.....

LEESAKER, HYPHFF!!

Ett ofrånkomligt faktum är tyvärr, att en stor del av modellflygarna är s. k. fackidioter. Detta kan yttra sig så att man får ett namn på någon mäktig stor profet inom visst område på hjärnan, och sedan genom en serie artiklar i visst organ söker motbevisa profetens påståenden, dymedelst påvisande sig själv vara än större.....

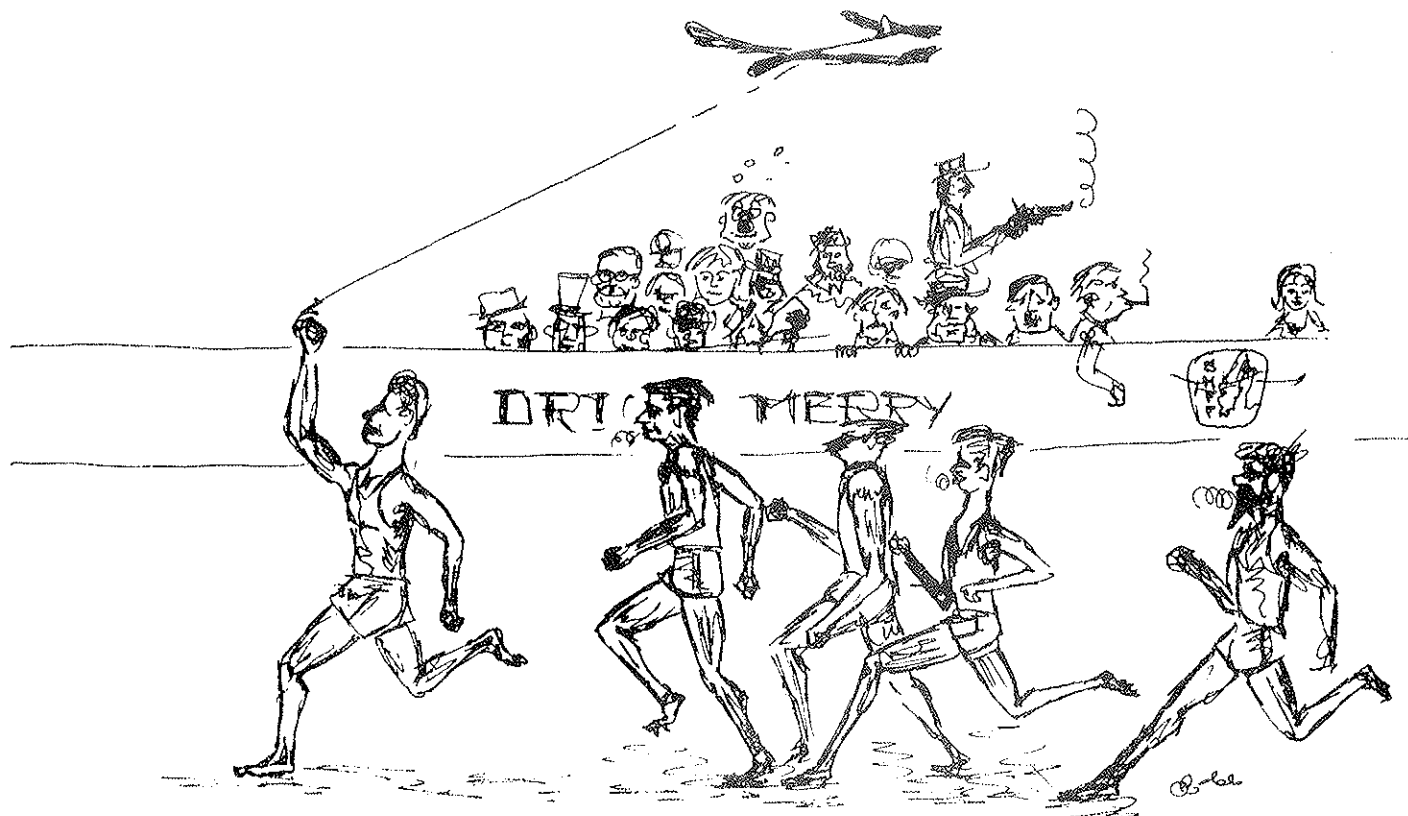
MODERNA TOHTAR KÖR MED Santa Claus proportional. Nu i HANDELN.

Även bland modellflygare kunna man finna individer som hava en gås oplockad med frisörföreningen, ja någon till och med en hel gåsfarm..... Vid sidan om det rent aeronautiska bedrives studier i den mänskliga organismens förmåga att uthärda kyla, oväsen, väta, stress etc. I sanning kunna icke våra klimatförhållanden vara obegränsat svåra lördagar och söndagar! Kombinerar detta med c:a 500 hårda slag på pekfinger samt i oregelbundna intervall c:a 110 dB från ettriga speedmotorer, förstå vi, att det ej alltid är ett nöje att modellflyga. Entusiasten riskerar sin hälsa och satsar sitt välbefinnande för att föra sporten framåt. Han Level!

Vid sidan av dessa finna vi sportens svans, som ej akta för rov att profitera på våra hjältar och begära ohemula priser för sina usla balsafilisor! Armeringsplast kan vara tre ggr så dyrt hos, låt oss kalla det Hobbyförtjänst, som hos en båttillbehörsfirma.

PAPPA, SÄG ÅT TOHTEN ATT LÅTA BLI MINA JULKLAPPAR!

3. Organisation & upplysningsverksamhet.

Underlaget för denna analys är c:a 2000 modellister anslutna till SMFF. Hur fungerar då detta SMFF? Ja, DET kan man verkligen fråga sig!!!!!!!!!!!!!! Icke desto mindre finns en styrelse som träffas en gång om året med huvudsyfte att nedrösta Orions Combatmotioner. Man befattar sig också sporadiskt med sitt organ för spridande av idéer, Modell Nytt, som, om tillfälle ges, brukar utkomma två månader efter angiven utgivningsdag. I denna tidning tjänstgöra som journalister ideellt inriktade modellflygare som för denna sin insats erhåller en synnerligen blygsam skärv, väl jämförbar med ankans sista. Många av dessa journalister äro dock inom sitt gebit mycket framstående, min blygsamhet förbjuder mig att göra närmare uttalanden.

4. Ytterligare karaktärsdrag som ej framtofs under 2

Ett ytterligare fördjupat studium i de olika kategoriernas beteenden ge vid handen, att de alla har sina speciella käpphästar. Som exempel tänka vi oss en hobbyist som i studiesyfte önskar besöka bana 09, Bromma flygplats under pågående SM. Har denne helt säkert änglalikt oskyldige man, vars sinne aldrig varit rov för dolska anslag

mot sina medmänniskor, så mycket som tittat skarpt på de i gräset kors & tvärs löpande linorna flyr han förskräckt, hysande starka tvivel rörande tävlingsdeltagarnas psykiska balans.

Inom ff-kategorin grasserar ett visst teoriraseri, som gör att gemene man med ett beklagande leende ruskar på huvudet. Det lönar sig föga att diskutera dessa problem med fanatikerna.

5. Statistik

Låtom oss till slut söka teckna ett porträtt av medelmodellaviatören. Han visar sig bli en synnerligen splittrad man, utan några bättre resultat på sin meritlista.

1. Han är 18 år, 6 mån. och 3 dagar gammal.
2. Han är 1.64 i strumplästen.
3. Han är till 7,4% gift, till 7,2% lycklig.
4. Han har till hälften byggt Vargen.
5. Han har noterat 22,3 km/t i speed.
6. Han har nått 78 sek i A2 och 43 i D2.
7. Han har haft eller innehar en radioanläggning med 0,097 kanaler.

Med dessa obestridliga statistiska fakta att bygga på, skola vi inte förundra oss över att han så sällan lyckas helt i internationella sammanhang. En eloge för att han trots sitt handicap försöker.

Teofil Blåbär
Mod. svaml.

KIKARE I FRIFLYG

"Kan vi friflygare med gott samvete säga att vi i vår tävlingsverksamhet sysslar med en sport"? Detta är en fråga som jag finner synnerligen berättigad, men som jag föreställer mig kommer att uppfattas ligga på gränsen till hädelse av många modellflygare.

En av orsakerna till frågan är mina personliga erfarenheter från årets SM och VT. På dessa två tävlingar har jag gjort sammanlagt nio maxstarter, men i de officiella protokollen har jag endast fått fyra av dem noterade.

För att undvika alla missförstånd vill jag omedlebart påpeka, att jag inte är ute efter att anklaga någon tidtagare för oegentligheter. Min avsikt är endast att ta upp vissa brister i de nuvarande reglerna, som medför att resultatlistorna alltför många gånger inte avspeglar de tävlandes verkliga prestationer utan i stället tidtagarnas uppmärksamhet och syn, tillfälliga variationer i siktförhållandena, tur vid landande efter bortflugna modeller mm.

De som deltog i de nämnda tävlingarna kommer ihåg att sikten vid båda tillfällena var mycket begränsad under i synnerhet de första perioderna vilket medförde stora svårigheter att se modellerna om flygtiden översteg två minuter. (Att jag kan påstå att tidtagarna inte sett maxflygningar i fem fall beror inte på att jag har speciellt god syn utan på att jag använder kikare.)

Under dessa förhållanden är det alltså fullt förståeligt att även en tidtagare med normal syn, uppmärksamhet och teknik inte alltid kan se en modell tills den landar utan måste knäppa av innan flygningen är avslutad. Vad som däremot inte är förståeligt är att reglerna skall behöva vara så formulerade att våra tidtagare upprepade gånger (det är många fler än jag som har drabbats av kalamiteten) ställs inför situationen, att under en tävlings normala förlopp avbryta tidtagningen därför att de inte kan se en modell som fortfarande flyger.

Enda möjligheten att definitivt råda bot på detta förhållande är såvitt jag kan se att sänka maxtiden till två minuter och genom andra regeländringar sänka modellernas prestanda i mot-

svarande grad. Hur detta senare kan lösas går jag pga utrymmesskäl inte in på här.

Genom att sänka maxtiden till två minuter uppstår även en annan effekt som minskar slumpens inverkan på resultatlistornas utseende, nämligen den att modellerna inte försvinner i vanligtvis mer eller mindre eländig terräng utanför fälten vid normala tävlingsvindstyrkor.

Vid tävlingar på normala fält dvs alla utom Uppsala och Ängelholm och i vissa fall Norrköping riskerar vi alltid att en tävling inte avgöres i samband med att de tävlande genomför framgångsrika flygningar eftersom i så fall modellerna ofta försvinner. Snarare bestäms resultatet av om en tävlande har tur när han är ute och letar eller alternativt har en stor markorganisation med radio till sitt förfogande. En annan lika orättvis orsak kan vara att modellerna flyger sämre än konkurrenternas och följaktligen inte tillryggalägger så långa distanser att de kommer ut i besvärslig terräng.

Mot bakgrunden av detta vill jag alltså föreslå att SMFF låter utarbeta ett regelförslag uppbyggt kring tanken att två minuter skall vara maximal flygtid vid tävlingar och verkar för att detta antas av FAI.

Jag vill avslutningsvis inte hålla för otroligt att de ur vissa synpunkter parodier på tävlingar som vi upplevt vid alltför många tillfällen under de senaste åren kan vara orsak till det avtagande intresset för friflygning, vilket bör vara ytterligare en anledning till att snabbt göra något åt dessa förhållanden.

Bengt Johansson

Anm. Vid RS i Malmö för en månad sedan, alltså efter insändaren insänts beslöts att på prov varje tidtagargrupp skall ha kikare som tillhandahålls tävlingsarrangörerna av deltagande klubbar. Beslutet träder i kraft 1.1. 1967.

Erfarenheterna skall redovisas till FAI.

Red.

NORRLÄNDSKA R/C-are!

RC aktiviteten här uppe i "Isbjörnar-nas rike" är verkligen inte som de flesta tycks tro, lika med + - noll. Det är endast under den riktigt kalla tiden som själva flygningen ligger nere. Men då byggs det i stället! Då vårsolen börjar titta fram är vi åter ute och flyger trots att kvicksilvret ibland kryper ner under 8-10° minus. Men trots denna aktivitet är det ingen, eller ytterst få som tävlar. Varför?

Troligen är det de långa avstånden som ligger till grund för detta, eftersom ALLA tävlingar förekommer i den södra delen av vårt land. Jag har själv aldrig tävlat eller ens tittat på en dylik trots att jag RC flugit sedan 1960. Det är ju skrämmande. Men det kommer ju an på oss själva att arrangera. Vi måste skärpa oss! Säkert vill de flesta av oss vara med och tävla. Låt oss arrangera lite tävlingar, och jag tror att vi därigenom kommer att få mer utbyte av vår kära hobby. Vi kan väl så smått börja med lite klubb-tävlingar fram på västkanten och försommaren för att till hösten anordna tider-nas första norrlandsmästerskap i RC III. Denna klass är väl troligen den aktivas-te och mest utspridda bland oss trots att det finns en och annan multiflygare. Och givetvis får alla RC-klasser vara med. Ja, det kanske låter alltför lätt det här. Givetvis finns det problem, men de är till för att lösas. Och det skall vi klara av! Eller hur? Låt oss tänka över saken och hör gärna av er med förslag till undertecknad?

Anders Egnell (Mfk Skvadern)
Nygatan 43, Sundsvall, tel. 154766.

REFLEXIONER EFTER RIKSSTÄMMAN

Den senaste riksstämmans innehåll, ordning och förlopp föranleder mig att framlägga följande

Förslag

1. Riksstämman splittras och fördelas på 4 delstämmor som förlägges till resp. SM. Därvid avhandlas endast sakfrågor som berör resp. klasser. Grencheferna sitter ordförande och leder förhandlingarna. Protokoll förs som vanligt.

2. En femte delstämma med endast styrelsen (förbundsstyrelsen) samt revisorer och betalande publikum anordnas. Vid denna riksstämma behandlas alla frågor av central, parlamentarisk och allmän natur.

Vinsten härmed är uppenbar. På detta sätt uppnås grundsyftet. Modellflygar-na modellflyger och styrelsegubbar par-lamenterar. På detta sätt elimineras besvärliga konfrontationer mellan mo-dellflygare och styrelse med förhöjd allmän trivsel som följd.

Blivande frimärkssamlare

OM KONSTRUKTIONSTÄVLINGEN I D1

Jag får säga att det är oerhört trevligt att SMFF ordnare en konstruk-tionstävling i D1 trots att det var ett dåligt deltagande i konstruktionstäv-lingen i A1 (endast 3 bidrag). Så nu får vi visa att det går att göra en lätt-byggt D1:a med goda flygegenskaper. Ett litet tips: Auto-Roder förenklar trimningen och är även lätt att anord-na. Ta nu chansen att rita, även om Du är junior.

Saint

LÄSARNAS ANNONSMARKNAD

Till salu

1 beg. Bonner digital, komplett med 4 servon. Bo Oldenburg, Lidingö, tel. 08/7662162.

12-kanal F&M superhet. Komplet med 6 st Transmite, ackar och laddaggregat. Endast 8 mån. gammal. Aldrig strejkad. Billigt. Göran Olsson, Oxelösund, tel. 0155/34481, efter 17 och lörd. -sönd.

1 st Arcon enkanals superhet komplett med MK servon säljes. Mycket gott skick. Christer Rosengren, Blomster-hultsgatan 10, Hallsberg. tel. 0582/13282.

1 st Controlaire 10 med 4 Annco + 1 st Falcon 56 med OS 15 RC + 1 st glasfi-ber-Falcon med OS 19 RC. Kjell-Ake Elofsson, Skövdevägen 32, TIBRO. tel. 0504/10778.

Önskas köpa

Frank Zaic Årsböcker, 1955-56, 1957-1958, 1965. Carl Johan Eiroff, 4/1, T4, Hässleholm.

REDAKTIONSSIDAN

PRESSTOPP CIAM höll möte 4 november varvid Finland utsågs till nästa VM-arrangör för linkontroll. Gamens länsdagstävling den 20 nov vanns av kombinationen Malmö-Karlstad. Vid Riksidrottsmötet i Stockholm den 26-27 nov invaldes Svenska Flygsportsförbundet, till vilket SMFF anslutit sig. Mer om detta i nästa nummer.

Med ett omslag som omarbetats ur FAITRNL får SMFF härmed presentera sitt bidrag till den omfattande jultidningsfloran. Redaktionen planerar nu för utgivningsåret 1967. Val av innehåll i MN underlättas naturligtvis om läsekretsen talar om sina önskemål. Carl-Johan Eiroff i Marbäck har skrivit och säger sig uppskatta nuvarande tryck mer än det tidigare. Peter Wanngårds artiklar får beröm, liksom ritningar och profilblad. Carl-Johan uttrycker också ett tack till MN:s medarbetare, som vi är glada att föra vidare!

MODELLNYTT

SÖKER

MODELLNYTT

MODELL-NYTT söker annonschef, som självständigt rekryterar, bearbetar och biträder annonsörer. Tillsammans med redaktören och ansvarige utgivaren skall annonschefen ingå i tidningsledningen, som ansvarar för MN tekniskt, ekonomiskt och tidsmässigt inom vissa av FS angivna ramar.

Uppdraget utgör en god chans för den som vill göra en uppskattad insats för SMFF samtidigt som vederbörande får en plattform att öva upp och demonstrera sin försäljartalang ifrån. Däremot är det ekonomiska vederlaget tyvärr blygsamt. Ytterligare upplysningar erhålles genom redaktören, tel 013/59835.

Som framgick redan av förra numret, har vi börjat med en del försök, att återge fotografier. Tills vidare kan vi ej använda större kopior än omslagsbilderna (som vi försummade tala om att de visade "Spaden" som också fanns i ritning inne i tidningen) till MN 4/66. Bilder för MN bör ha stor kontrast och ej kräva god detaljåtergivning. Kopiorna genomlyses, så skriv ej på baksidan.

MODELL-NYTT, organ för SMFF, tillsändes förbundets samtliga medlemmar och utkommer med 6 nummer per år. Nuvarande upplaga 2 500 ex. Multilith offsettryck, SMFF:s exp., Växjö december 1966. De åsikter som framförts i artiklar i tidningen får stå för författarna och delas inte nödvändigtvis av förbundet. Ansvarig utgivare Valter Johansson. Redaktör Göran Alseby, Västtra Strandvägen 11, HJULSBRO. Annonspriser: 1/1-sida 200:-, 1/2-sida 100:- 1/4-sida 65:- (Diverse rabatter vid flera införanden. Tillägg om speciell plats önskas. Tag kontakt med SMFF:s exp., Hångeryd, LAMMHULT, tel. 0470/23475 eller 0472/65045 för närmare upplysningar). Läsarnas annonsmarknad: Kostnadsfritt (Red. förbehåller sig rätten att förkorta och ändra i manus).

Nästa nummer utkommer omkring

10.2

Manus bör vara red. tillhanda senast den 10 januari 1967.

TJORVEN

Så där ja, nu har det gått någon månad sedan Du började bygga Tjorven; kanske är den färdig, kanske dröjer det ytterligare en tid innan Din skapelse är flygklar. Alla har ju sin egen byggtakt. Jag skall här försöka ge några råd och anvisningar, som Du kan ha nytta av när den STORA DAGEN kommer.

Bäst är det kanske att lära linkontroll-flygningens inte alltför svåra konst på vårvintern, när solen hunnit värma upp luften litet men snön fortfarande ligger som en stötdämpare på marken, när Du någon gång råkar flyga för lågt.

Vi antar att Du har Din Tjorv färdigbyggd, plastlackad och flygklar. Först en liten checklista att bocka av innan Du är klar att gå ut:

- ( ) Motorn inkörd.
- ( ) Motorn väl fastskruvad med 4 skruvar (Du har väl inte glömt utåtriktningen?).
- ( ) Tanken väl fastsatt.
- ( ) Bränsleslang.
- ( ) Kontrollera att hjulbrickor och muttrar på landställ och kontrollmekanism sitter säkert.
- ( ) Tyngdpunktsläget rätt?
- ( ) Propellern väl fastdragen? (Ny-lonpropeller är starkast; lämplig storlek: 1,5 cc 7x8 - 8x6
2,5 cc 8x6 - 9x6)

Följande saker bör Du ha med Dig ut till flygplatsen. Det är alltid lika retfullt att springa hem och hämta något just när man kommit fram.

- ( ) Bränsle och en lämplig plastflaska att tanka med.
- ( ) Linor (Se nedan!) på en lämplig rulle eller spole, t.ex. en tom kaffeburk.
- ( ) Verktyg: Plattång, avbitare, skruvmejsel, hobbykniv, knappnålar, maskeringstape, lim, ev. glödstiftsnyckel.
- ( ) Reservpropeller, extra glödstift.
- ( ) Ev. glödstiftsbatteri med sladd och klämma (-or).
- ( ) Trasor eller hushållspapper att torka av modellen och händerna med.

Linorna kan för 1,5 cc motorer göras av stark fisklina (spunnen; inte homogen; den senare är för elastisk) men helst bör man använda pianotråd eller flertrådig stålwire. Den sistnämnda är dyrare men betydligt lättare att handskas med. Den kinkas inte så lätt, och det är lättare att göra ändöglor på den. Lämplig tjocklek på wire och pianotråd; 0,25 mm för 1,5-or och 0,25-0,30 mm för 2,5-or. Längd 10-12 m för 1,5-or och 12-15 m för 2,5-or. Gör starka öglor som inte kan glida i linändarna men vad Du än gör så LÖD INTE ÖGLORNA! Värmen avhårdar tråden och slutet av den styva lödningen blir en brottanvisning där tråden lätt går av.

Då kan vi tåga ut till flygplatsen, idrottsplatsen eller den snöiga åker, där vi skall flyga. Väl där bör du först köra motorn i modellen, dels för att ställa in den rätt, dels för att få veta hur länge den går på en tank. Går motorn över tre minuter bör Du inte fylla tanken helt de första flygningarna. Du hinner bli tillräckligt yr på ett par minuter.

Se till att Du har tillräckligt med plats till förfogande och att det inte finns några större stenar eller dylikt i planets väg. Är det så bra mark att Du kan markstarta? Se i så fall upp för långa grässtrån, maskrosor el. dyl. som kan fastna i linorna. Det finns väl ingen kraftledning i närheten? Kom ihåg att strömmen kan hoppa flera meter från ledningen till Ditt flygplan, speciellt i fuktigt väder. Att flyga nära kraftledningar är alltid LIVSFÄRLIGT!

Sedan Du nu har motat undan alla småbarn och äldre som trängs kring modellen och trampar på linorna ska vi vara klara för FLYGNING, men eftersom jag redan förbrukat mitt utrymme i detta nummer av Modell-Nytt får starten vänta en månad till.

Erik Björnwall